

Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN

**REGION FADN 785
POMORZE I MAZURY**

Część I. Wyniki Standardowe

WARSZAWA 2022

Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN

**REGION FADN 785
POMORZE I MAZURY**

Część I. Wyniki Standardowe

OPRACOWAŁ ZESPÓŁ:

mgr   Monika Furmaniak
mgr inż.   Irena Mikołajczyk
mgr inż.   Anna Ściubeł

Warszawa 2022

Redakcja techniczna
Monika Furmaniak
Grażyna Nachtman

Projekt okładki
Dział Wydawnictw

ISBN 978-83-7658-862-9

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
- Państwowy Instytut Badawczy
Zakład Rachunkowości Gospodarstw Rolnych
00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20
Tel.: +48 (22) 505 45 82
E-mail: portal@fadn.pl
Internet: www.fadn.pl; www.polskifadn.eu

Spis treści

Wstęp	5
1. Zmiany w Wynikach Standardowych	6
1.1. Zmiany w zestawie zmiennych i w algorytmach Wyników Standardowych od roku 2011 wynikające z rozporządzeń i dokumentów KE	6
1.2. Pozostałe zmiany	8
1.2.1. Jednostki przeliczeniowe pracy (AWU, FWU)	8
1.2.2. Stan średnioroczny zwierząt (LU)	8
1.2.3. Klasyfikacja gospodarstw według typologii w wariancie TF8	8
2. Informacje o FADN	9
2.1. Uwagi ogólne o FADN.....	9
2.2. Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych (WTGR)	10
2.3. Zakres podmiotowy FADN.....	12
2.4. Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN	13
2.5. Przykładowe rozmiary działalności rolniczych gwarantujące osiągnięcie przez gospodarstwo rolne minimalnego progu wielkości ekonomicznej według współczynników SO „2013”	13
2.6. Zakres przedmiotowy FADN.....	15
2.7. Sposób prezentacji wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN.....	16
3. Zmienne zawarte w „Wynikach Standardowych FADN”	18
3.1. Opis zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”	18
3.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych.....	34
4. Uwagi do Wyników Standardowych FADN	42
4.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce	42
4.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w ramach Polskiego FADN w Regionie Pomorze i Mazury	43
4.3. Udostępnianie danych	44
4.3.1. Udostępnianie danych z europejskiego FADN	44
4.3.2. Udostępnianie danych z Polskiego FADN	44
5. Wyniki Standardowe uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN w 2020 r.	46
5.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8).....	46
5.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według klas wielkości ekonomicznej (ES6).....	52
Literatura	59

Wykaz skrótów

AWU	- jednostka przeliczeniowa pracy (ang. Annual Work Unit).
CAP	- Wspólna Polityka Rolna (ang. Common Agricultural Policy).
COP	- gospodarstwa specjalizujące się w produkcji zbóż, roślin oleistych i białkowych (ang. specialist cereals, oilseed and protein crops).
DG-AGRI	- Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (ang. Directorate-General for Agriculture and Rural Development).
EC	- Komisja Europejska (ang. European Commission).
ESU	- Europejska Jednostka Wielkości (ang. European Size Unit).
EU	- Unia Europejska (ang. European Union).
EUR	- oznaczenie jednostki monetarnej o nazwie „euro”.
euro	- jednostka monetarna, obowiązująca w większości państw członkowskich Unii Europejskiej.
EUROSTAT	- Europejski Urząd Statystyczny.
FADN	- Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych (ang. Farm Accountancy Data Network).
FWU	- jednostka przeliczeniowa pracy członków rodziny (ang. Family Work Unit).
GUS	- Główny Urząd Statystyczny.
IERiGŻ-PIB	- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - Państwowy Instytut Badawczy.
KE	- Komisja Europejska.
LU	- jednostka przeliczeniowa zwierząt (ang. Livestock Unit).
OGA	- działalność gospodarcza inna niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem (ang. Other Gainful Activities).
ONW	- obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania - ONW (ang. Less Favoured Areas (LFA)).
Polski FADN	- System Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych.
SGM	- Standardowa Nadwyżka Bezpośrednia (ang. Standard Gross Margin).
SO	- Standardowa Produkcja (ang. Standard Output).
UAA	- ziemia użytkowana dla celów rolniczych = użytki rolne (ang. Utilized Agricultural Area).
UR	- użytki rolne.
WTGR	- Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych.
ZRGR	- Zakład Rachunkowości Gospodarstw Rolnych.

Wstęp

Wypełniając obowiązek nałożony Ustawą z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 3 poz. 20 z 2001 r. z późniejszymi zmianami) w 2020 r. utworzono komputerową bazę danych zawierającą 1 938 zestawów danych rachunkowych w regionie – Pomorze i Mazury [21]. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy zlecił zbieranie danych z indywidualnych gospodarstw rolnych czterem wojewódzkim ośrodkom doradztwa rolniczego. Ze 104 gospodarstw posiadających osobowość prawną dane zostały zebrane metodą ankietową.

Po przeprowadzonych testach jakości danych obliczono wyniki dla 1 934 gospodarstw rolnych o wielkości ekonomicznej równej lub większej od 4 000 euro, w tym dla 1 830 indywidualnych gospodarstw rolnych oraz 104 gospodarstw posiadających osobowość prawną. Z powodu różnic między strukturą rzeczywistą a strukturą teoretyczną próby, jaka została określona w planie wyboru, opracowano nowe wagi po to, aby powyższy zbiór gospodarstw był w pełni reprezentatywny dla 85 228 gospodarstw [9].

Od 2020 roku do przeważenia wyników próby na populację badawczą wykorzystywane są dane z planu wyboru opracowanego w 2018 roku [9] oraz współczynniki SO „2013”. Obserwowana w Polsce zmiana struktury gospodarstw rolnych (która jest widoczna w planie wyboru) powoduje w związku z tym również zmianę struktury gospodarstw w prezentowanych wynikach standardowych Polskiego FADN.

Opracowanie składa się z trzech podstawowych części:

1. Wstępnej, charakteryzującej Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych (FADN).
2. Metodycznej, zawierającej wyjaśnienia do rachunku wyników.
3. Statystycznej, zawierającej dane statystyczne dla grup gospodarstw rolnych, ustalonych na podstawie dwóch kryteriów grupowania: wielkości ekonomicznej i typu rolniczego. Wyniki Standardowe zawierają 145 zmiennych charakteryzujących sytuację ekonomiczno-finansową gospodarstw rolnych w roku obrachunkowym.

Opracowane wyniki są w pełni zgodne z pojęciami i kategoriami ekonomicznymi, prezentowanymi w Wynikach Standardowych FADN Dyrekcji Generalnej ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (DG-AGRI) [16].

Parametry wartościowe dotyczące produkcji, kosztów i inwestycji są kategoriami netto (bez VAT). Pomimo ustawowego zwolnienia podmiotowego z podatku od towarów i usług, nazywanym w skrócie VAT, rolnicy prowadzili w 2020 r. ewidencję zdarzeń w standardzie umożliwiającym ustalenie wartości netto oraz kwoty VAT.

W opracowaniu wartości pieniężne wyrażone są w polskich jednostkach monetarnych – złotych (zł).

1. Zmiany w Wynikach Standardowych¹

1.1. Zmiany w zestawie zmiennych i w algorytmach Wyników Standardowych od roku 2011 wynikające z rozporządzeń i dokumentów KE

Od roku obrachunkowego 2011 wprowadzono zmiany w algorytmach (na podstawie dokumentu RI/CC 882 Rev. 9.1 Definition of Variables used in FADN standard results z października 2012 r.) polegające na wyróżnieniu następujących zmiennych [15]:

- SE136 - Produkcja roślinna na 1 ha;
- SE146 - Uprawy energetyczne;
- SE605 - Dopłaty do działalności operacyjnej;
- SE610 - Dopłaty do produkcji roślinnej;
- SE613 - Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej;
- SE616 - Saldo dopłat i kar do produkcji mleka;
- SE617 - Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej;
- SE618 - Dopłaty do produkcji owiec i kóz;
- SE619 - Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej;
- SE630 - Płatności „decoupled”;
- SE650 - Wsparcie specjalne;
- SE699 - Pozostałe dopłaty.

Ponadto od roku obrachunkowego 2013 wprowadzono zmiany w algorytmach (na podstawie dokumentu RI/CC 882 Rev. 9.2 Definition of Variables used in FADN standard results z grudnia 2014 r.) obejmujące zmienne [16]:

- SE042 - Uprawy energetyczne;
- SE072 - Odłogi;
- SE073 - Ugory;
- SE611 - Dopłaty wyrównawcze/płatności obszarowe.

Od roku obrachunkowego 2014 obowiązuje nowe sprawozdanie z gospodarstwa rolnego. Zakres, format i organizacja danych, niezbędnych do wykonania sprawozdania z gospodarstwa rolnego FADN, są precyzyjnie opisane w Rozporządzeniu Komisji nr 385/2012 z dnia 30 kwietnia 2012 r. w sprawie formatu sprawozdania dla określania dochodów z gospodarstw rolnych oraz analizy ich działalności gospodarczej (z późn. zmianami). Z uwagi na fakt, że w Komisji Europejskiej wciąż jeszcze trwają prace nad nowym dokumentem dotyczącym Wyników Standardowych i dostosowaniem zakresu/algorytmów do nowego formatu sprawozdania, publikacje z wynikami od roku obrachunkowego 2014 przygotowane zostały na podstawie dokumentów jakie obowiązywały w roku obrachunkowym 2013 (Rozporządzenie Komisji (WE) NR 868/2008 z dnia 3 września 2008 r. z późniejszymi zmianami, RI/CC 1256 Rev. 7 Farm Return Data Definitions z lutego 2012 r. oraz RI/CC 882 Rev. 9.2 Definition of Variables used in FADN standard results z grudnia 2014 r.).

---

¹ Rozdział zawiera zmiany wprowadzone od roku obrachunkowego 2011; wcześniejsze zmiany zostały opisane w publikacjach „Wyniki Standardowe...” dla poprzednich lat. Zmiany te powinny być brane pod uwagę w analizach wieloletnich.

W przypadku roku obrachunkowego 2016:

↵ Usunięto zmienne:

- SE060 - Gaje oliwne (powierzchnia uprawy);
- SE190 - Oliwki i olej z oliwek (produkcja);
- SE631 - Jednolita płatność na gospodarstwo.

↵ Wprowadzono nowe nazwy zmiennych:

- SE622 - Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW);
- SE406 - Raty dotacji inwestycyjnych.

↵ Zmieniono opis zmiennych:

- SE020 - Nakłady pracy najemnej;
- SE021 - Czas pracy najemnej;
- SE030 - Powierzchnia dzierżawionych użytków rolnych;
- SE195 - Uprawy pastewne;
- SE310 - Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym;
- SE320 - Pasze dla zwierząt ziarnożernych;
- SE325 - Pasze dla zwierząt ziarnożernych wytworzone w gosp. rol.;
- SE380 - Odsetki;
- SE605 - Dopłaty do działalności operacyjnej;
- SE622 - Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW);
- SE624 - Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich;
- SE406 - Rata dotacji inwestycyjnych.

Od roku obrachunkowego 2017:

↵ Zmieniono opis zmiennych:

- SE395 - Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji);
- SE600 - Saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej.

Od roku obrachunkowego 2018:

↵ Wprowadzono zmiany w algorytmach:

- SE284 - Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha.

↵ Zmieniono opis zmiennych:

- SE284 - Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha.

Od roku obrachunkowego 2019:

↵ Zmieniono opis zmiennych:

- SE025 - Powierzchnia użytków rolnych;
- SE120 - Obsada zwierząt;
- SE135 - Produkcja roślinna;
- SE195 - Uprawy pastewne.

↵ Wprowadzono nowe nazwy zmiennych:

- SE072 - Grunty ugorowane niekwalifikujące się do subsydiów;
- SE073 - Grunty ugorowane objęte subsydiami, nieużytkowane gospodarczo.

1.2. Pozostałe zmiany

1.2.1. Jednostki przeliczeniowe pracy (AWU, FWU)

Od roku obrachunkowego 2011 jednostki AWU oraz FWU stanowią równowartość 2 120 godzin pracy na rok. Do roku obrachunkowego 2010 stanowiły odpowiednik 2 200 godzin pracy na rok.

1.2.2. Stan średnioroczny zwierząt (LU)

Od roku obrachunkowego 2016 zmieniono zasady obliczenia stanu średniorocznego zwierząt w sytuacji braku zwierząt na początku lub końcu roku obrachunkowego (dotychczas stan średni obliczany był jako $(\text{stan na pocz.} + \text{stan na koniec})/2$, od 2016 stan średnioroczny obliczany jest ze stanów miesięcznych).

1.2.3. Klasyfikacja gospodarstw według typologii w wariancie TF8

Od roku obrachunkowego 2016 zmieniono klasyfikację TF8. Typ podstawowy '61' jest zaliczany do TF8='1' (Uprawy polowe)².

---

² Na podstawie [25].

2. Informacje o FADN

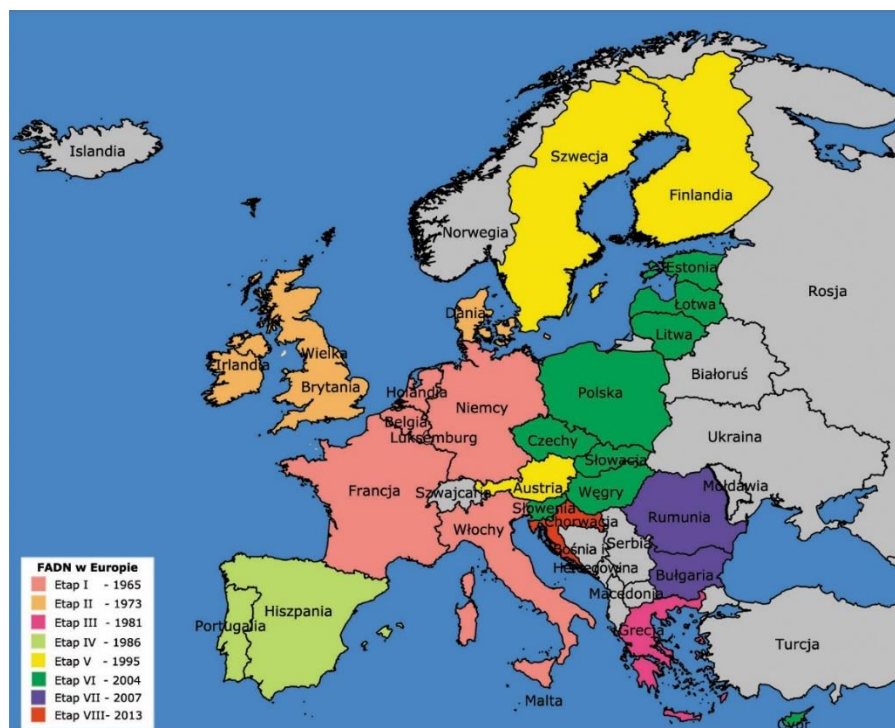
2.1. Uwagi ogólne o FADN

FADN to europejski system zbierania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych, którego formalne kształtowanie rozpoczęło się w 1965 r.

FADN był tworzony etapowo w miarę poszerzania Unii Europejskiej, na podstawie Rozporządzenia Rady EWG nr 79/65/EEC z dnia 15 czerwca 1965 r. w sprawie utworzenia sieci zbierania danych rachunkowych dotyczących dochodów i działalności gospodarstw rolnych w Europejskiej Wspólnocie Gospodarczej [20]. W początkowej fazie (etap I) system zaistniał w sześciu państwach założycielskich (w Belgii, we Francji, w Holandii, w Luksemburgu, w Niemczech i we Włoszech), a po poszerzeniu w 1973 r. (etap II) także w Wielkiej Brytanii, Irlandii i Danii. Od 1981 r. (etap III) dodatkowo w Grecji, od 1986 r. (etap IV) do badań włączono Hiszpanię i Portugalię, a od 1995 r. (etap V) Finlandię, Szwecję i Austrię. Od 1 maja 2004 r. (etap VI) do systemu FADN weszły także: Cypr, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia, Republika Czeska i Węgry, od 1 stycznia 2007 r. (etap VII) Rumunia i Bułgaria, a od 1 lipca 2013 r. Chorwacja (etap VIII).

Poniżej przedstawiono przebieg rozszerzenia zasięgu FADN. (patrz: Mapa 2-1).

Mapa 2-1 Etapy tworzenia FADN w Europie

FADN funkcjonował na terenie 28 państw członkowskich UE. Od 1 lutego 2020 na skutek wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej, Wspólnota liczy 27 członków. Od tego dnia do 31 grudnia 2020 roku obowiązywał okres przejściowy.

Unikalność FADN polega na tym, że gromadzi on dane zaliczane do grupy wrażliwych, które opisują sytuację ekonomiczną i finansową gospodarstw rolnych.

FADN bazuje na danych rachunkowych pochodzących z rachunkowości realizowanej w konwencji tzw. zarządczej. Odmiana tej rachunkowości znacznie wierniej odzwierciedla sytuację gospodarstwa rolnego niż rachunkowość finansowa³. O wyborze konwencji rachunkowości zarządczej zdecydowała potrzeba rozpoznania rzeczywistej sytuacji gospodarstw rolnych w celu podejmowania decyzji jak najbardziej adekwatnych do tych sytuacji.

W polu obserwacji FADN znajdują się gospodarstwa towarowe. Minimalna wielkość ekonomiczna, po przekroczeniu której włącza się gospodarstwo rolne do pola obserwacji FADN, ustalana jest od 2010 roku obrachunkowego na podstawie analizy sum Standardowej Produkcji (SO) z danych GUS w poszczególnych klasach wielkości ekonomicznej. W praktyce prowadzony jest rachunek polegający na obliczeniu skumulowanej sumy SO z poszczególnych klas, zaczynając od największej, aż do osiągnięcia ok. 90% SO z populacji generalnej. Dolna granica przedziału, w którym to nastąpi jest minimalnym progiem wielkości ekonomicznej.

Z powodu istniejących różnic w strukturze agrarnej, progi wielkości ekonomicznej, wyznaczające minimalną wielkość gospodarstw rolnych włączanych do pola obserwacji FADN, są różne w poszczególnych państwach członkowskich.

Należy podkreślić, że FADN jest jedyną bazą danych, na potrzeby której zbierane są informacje według jednolitych zasad, a gospodarstwa tworzą statystycznie reprezentatywną próbę towarowych gospodarstw rolnych funkcjonujących na obszarze Unii Europejskiej.

2.2. Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych (WTGR)

Według znowelizowanych zasad WTGR, w klasyfikacji gospodarstw rolnych stosuje się parametr ekonomiczny, którym jest Standardowa Produkcja⁴ (ang. Standard Output, w skrócie SO) [1], [2], [8], [17], [24].

Standardowa Produkcja (SO) jest to średnia z 5 lat wartość produkcji określonej działalności rolniczej (roślinnej lub zwierzęcej) uzyskana z 1 ha lub od 1 zwierzęcia⁵ w ciągu 1 roku, w przeciętnych dla danego regionu warunkach produkcyjnych. W celu wyeliminowania wahań wartości produkcji (powodowanych np. warunkami pogodowymi czy też zmianami cen produktów) do obliczeń przyjmowane są średnie z 5 lat odpowiedniego okresu, na podstawie uśrednionych danych rocznych z określonego regionu.

---

³ Rachunkowość finansowa podlega odpowiednim przepisom prawa, które są różne w poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Jej zadaniem jest ocena sytuacji majątkowej i finansowej przedsiębiorstw zgodnie z tym prawem, i często bywa podstawą naliczania podatku dochodowego.

⁴ Do roku obrachunkowego 2009 WTGR oparta była na parametrze Standardowej Nadwyżki Bezpośredniej (SGM) a wielkość ekonomiczna gospodarstwa określana była za pomocą Europejskiej Jednostki Wielkości (ESU) [10], [22], [23].

⁵ SO dla grzybów odnosi się do 100 m² uprawy; SO dla drobiu odnosi się do 100 szt. zwierząt; SO dla pszczoł odnosi się do 1 ula (1 rodziny pszczelej).

WTGR narzuca konieczność obliczania zestawów współczynników SO dla każdego regionu rolniczego i dla każdej prowadzonej w gospodarstwie działalności produkcji roślinnej i zwierzęcej. Listę działalności rolniczych, dla których konieczne jest obliczenie SO ustala Komisja UE i jest ona zgodna z listą cech Badań Struktury Gospodarstw Rolnych. Duża liczba pozycji w zestawach Standardowej Produkcji odzwierciedla nie tylko zróżnicowanie rolnictwa we Wspólnocie, ale także ukazuje poziom stosowanej szczegółowości, zapewniający porównywalność dostarczanych wyników, a tym samym realnie odzwierciedlający sytuację w rolnictwie.

Przy zastosowaniu współczynników Standardowej Produkcji gospodarstwa rolne klasyfikowane są według dwóch charakterystyk:

- wielkości ekonomicznej,
- typu rolniczego.

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego określana jest jako suma wartości Standardowych Produkcji (SO) wszystkich działalności rolniczych występujących w gospodarstwie. Wielkość ekonomiczna gospodarstwa wyrażana jest wartością SO w euro. Na podstawie tak ustalonej wielkości ekonomicznej dane gospodarstwo rolne zaliczane jest do odpowiedniej klasy wielkości ekonomicznej.

Typ rolniczy gospodarstwa rolnego określany jest na podstawie udziału wartości SO z poszczególnych działalności rolniczych w tworzeniu całkowitej wartości SO gospodarstwa. Typ rolniczy gospodarstwa odzwierciedla jego poziom i kierunek specjalizacji.

W zależności od pożądanego stopnia dokładności, typy rolnicze gospodarstw zorganizowane są następująco:

- 8 typów ogólnych i grupa gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem jednego znaku),
- 21 typów podstawowych i grupa gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem dwóch znaków),
- 61 typów szczegółowych i grupa gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem trzech znaków).

Z uwagi na rosnące znaczenie wielofunkcyjności gospodarstw rolnych, WTGR została uzupełniona o dodatkową „klasyfikację”, której kryterium jest udział przychodów z działalności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem (ang. Other Gainful Activities, w skrócie OGA) w całkowitych przychodach gospodarstwa (rolnictwo + OGA + dopłaty bezpośrednie). OGA to działalność, w ramach której wykorzystywane są albo zasoby gospodarstwa rolnego (ziemia, budynki, maszyny itp.) i/lub produkty tego gospodarstwa. W zależności od tego, jaki procent całkowitych przychodów gospodarstwa stanowi OGA, dane gospodarstwo zaliczane jest do jednej z trzech klas OGA.

Działalność gospodarcza inna niż rolnicza nie jest brana pod uwagę w typologii gospodarstw dokonywanej na podstawie działalności rolniczych – zarówno wielkość ekonomiczna, jak i typ rolniczy nie uwzględniają OGA [17], [19].

2.3. Zakres podmiotowy FADN

Minimalny próg określający gospodarstwo jako towarowe (oznacza to włączenie gospodarstwa do badań) wyrażony jest w euro. Wielkość ta jest ustalana oddzielnie dla każdego państwa członkowskiego i zmienia się w czasie, zgodnie z ewolucją struktury i siły ekonomicznej gospodarstw rolnych (patrz: Tabela 2.3-1).

Tabela 2.3-1 Minimalne progi wielkości ekonomicznej i liczebność próby FADN w poszczególnych państwach członkowskich w 2020 r.

Państwa	Dolny próg wielkości ekonomicznej EUR	Liczba gospodarstw w próbie szt.	Struktura próby w europejskim FADN %
Austria	15 000	1 800	2,1
Belgia	25 000	1 200	1,4
Bułgaria	4 000	2 202	2,6
Chorwacja	4 000	1 251	1,5
Cypr	4 000	500	0,6
Czechy	15 000	1 282	1,5
Dania	25 000	1 600	1,9
Estonia	4 000	658	0,8
Finlandia	8 000	900	1,1
Francja (z wyłączeniem Gwadelupy, Martyniki, Reunion)	25 000	7 320	8,7
Gwadelupa, Martynika, Reunion	15 000	320	0,4
Grecja	4 000	4 675	5,5
Hiszpania	8 000	8 700	10,3
Niderlandy	25 000	1 500	1,8
Irlandia	8 000	900	1,1
Litwa	4 000	1 000	1,2
Luksemburg	25 000	450	0,5
Łotwa	4 000	1 000	1,2
Malta	4 000	536	0,6
Niemcy	25 000	8 800	10,4
Polska	4 000	12 100	14,4
Portugalia	4 000	2 300	2,7
Rumunia	4 000	5 100	6,1
Słowacja	25 000	562	0,7
Słowenia	4 000	908	1,1
Szwecja	15 000	1 025	1,2
Węgry	4 000	2 100	2,5
Wielka Brytania (z wyłączeniem Irlandii Północnej)	25 000	2 180	2,6
Irlandia Północna	15 000	320	0,4
Włochy	8 000	11 106	13,2
Razem FADN UE		84 295	100

Źródło: zestawienie własne na podstawie [5], [6], [7], [8].

2.4. Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN

Agencje łącznikowe z poszczególnych państw członkowskich opracowują corocznie plany wyboru gospodarstw rolnych do badań w ramach FADN. Po ich opracowaniu i zaakceptowaniu przez Komitety Krajowe FADN, plany te są przekazywane do akceptacji przez Komitet Wspólnoty nadzorujący FADN.

Wewnątrz pola obserwacji FADN występuje duże zróżnicowanie gospodarstw pod względem typu rolniczego i wielkości ekonomicznej.

Dla zapewnienia precyzyjnego odzwierciedlenia tego zróżnicowania w próbie badawczej, Agencja łącznikowa dzieli pole obserwacji na warstwy. Pominięcie tej czynności w procesie wyboru próby mogłoby spowodować brak właściwej reprezentacji niektórych rodzajów gospodarstw (np. dużych gospodarstw mlecznych w jednym regionie, czy małych gospodarstw produkujących owoce w innym regionie). W procedurze wyboru do warstwowania zbioru gospodarstw mają zastosowanie trzy kryteria [9]:

- położenie regionalne,
- wielkość ekonomiczna,
- typ rolniczy.

2.5. Przykładowe rozmiary działalności rolniczych gwarantujące osiągnięcie przez gospodarstwo rolne minimalnego progu wielkości ekonomicznej według współczynników SO „2013”

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa określana jako suma wartości Standardowych Produkcji (SO) wszystkich działalności rolniczych występujących w gospodarstwie służy do ustalenia minimalnego progu wielkości ekonomicznej dla pola obserwacji FADN. W Polsce dla roku obrachunkowego 2020 próg ten został ustalony na poziomie 4 000 euro. Tabela przedstawia przykładową powierzchnię wybranych upraw oraz liczbę zwierząt niezbędną do włączenia gospodarstwa do pola obserwacji FADN (patrz: Tabela 2.5-1).

Tabela 2.5-1 Przykładowe rozmiary działalności rolniczych niezbędne do osiągnięcia przez gospodarstwo rolne minimalnego progu wielkości ekonomicznej* według współczynników SO „2013”

Region	Działalność	J.m.	Ekwiwalent 4000 euro wg SO "2013"
Pomorze i Mazury	Pszemica zwyczajna i orkisz	ha	3,9
	Rzepak i rzepik	ha	3,8
	Buraki cukrowe	ha	2,0
	Sady jabłoniowe	ha	3,0
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	1,1
	Krowy mleczne	szt.	2,7
	Tuczniaki	szt.	15,2
Wielkopolska i Śląsk	Pszemica zwyczajna i orkisz	ha	3,9
	Rzepak i rzepik	ha	3,6
	Buraki cukrowe	ha	2,1
	Sady jabłoniowe	ha	1,6
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	0,8
	Krowy mleczne	szt.	2,3
	Tuczniaki	szt.	15,3
Mazowsze i Podlasie	Pszemica zwyczajna i orkisz	ha	5,0
	Rzepak i rzepik	ha	4,2
	Buraki cukrowe	ha	2,2
	Sady jabłoniowe	ha	1,2
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	0,9
	Krowy mleczne	szt.	2,5
	Tuczniaki	szt.	14,0
Małopolska i Pogórze	Pszemica zwyczajna i orkisz	ha	5,0
	Rzepak i rzepik	ha	4,1
	Buraki cukrowe	ha	2,2
	Sady jabłoniowe	ha	1,6
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	0,9
	Krowy mleczne	szt.	3,2
	Tuczniaki	szt.	15,5

*Osiągnięcie przez gospodarstwo minimalnego progu wielkości ekonomicznej według współczynników SO „2013” [9], włącza GR do pola obserwacji Polskiego FADN; np. w regionie Pomorze i Mazury powierzchnia pszenicy 3,93 ha zapewnia osiągnięcie progowej wartości 4 000 euro.

2.6. Zakres przedmiotowy FADN

Dla potrzeb FADN zbieranych jest około 1 tys. różnych danych charakteryzujących gospodarstwo rolne. Odzwierciedlają one stan i strukturę składników majątkowych, a także stan i strukturę zobowiązań. Inne dane odzwierciedlają strukturę przychodów i kosztów na poziomie gospodarstwa rolnego. Szczególna uwaga zwrócona jest na elementy związane ze Wspólną Polityką Rolną (dotacje). Wyniki Standardowe dotyczą tylko działalności i składników majątkowych gospodarstwa rolnego (majątek prywatny rodziny rolnika, np. dom mieszkalny, nie jest uwzględniony w bilansie finansowym).

Zakres i format zbieranych danych rachunkowych w gospodarstwach rolnych dla potrzeb FADN, jest szczegółowo zdefiniowany w Rozporządzeniu Komisji (WE) NR 868/2008 z dnia 3 września 2008 r. z późniejszymi zmianami oraz na podstawie dokumentu RI/CC 1256 Rev. 7 Farm Return Data Definitions z lutego 2012 r. [3], [4], [13], [14]. Przepisy te obok szczegółowego wykazu zmiennych zawierają także instrukcje dotyczące sposobu wypełniania tzw. sprawozdania z gospodarstwa rolnego FADN oraz definicje stosowanych pojęć. Sprawozdanie to składa się z 14 grup danych rachunkowych, zestawionych tematycznie w odpowiednie tabele (od A do N):

Tab. A. Informacje ogólne.

Tab. B. Struktura własnościowa ziemi użytkowanej rolniczo.

Tab. C. Zasoby i nakłady pracy własnej oraz najemnej.

Tab. D. Stan i wartość zwierząt.

Tab. E. Zakup i sprzedaż zwierząt.

Tab. F. Koszty.

Tab. G. Zasoby i gospodarowanie składnikami majątkowymi.

Tab. H. Zadłużenie.

Tab. I. Podatek od wartości dodanej (VAT).

Tab. J. Dopłaty i subsydia.

Tab. K. Produkcja roślinna i zwierzęca (bez zwierząt).

Tab. L. Kwoty i inne prawa.

Tab. M. Dopłaty bezpośrednie.

Tab. N. Szczegóły zakupów i sprzedaży zwierząt.

2.7. Sposób prezentacji wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN

Wyniki obliczone na podstawie danych FADN, zgromadzonych w komputerowej bazie, prezentowane są w zestawach statystycznych (Tabela 5.1-1 - Tabela 5.2-10). Zawierają one wartości średnie dla grup gospodarstw rolnych wyłanianych według typów rolniczych i wielkości ekonomicznej.

Wartości pieniężne wyrażone są w polskich złotych. Możliwe jest przeliczenie ich na euro po oficjalnym kursie, który można znaleźć w dokumencie „Najważniejsze informacje niezbędne do interpretacji wyników Polskiego FADN” dostępnym na stronie Polskiego FADN (<http://fadn.pl/wp-content/uploads/metodyka/Najwazniejsze-informacje.pdf>).

Ze względu na obowiązujące zasady upowszechniania danych FADN dopuszczalne jest prezentowanie wyników z grupy obejmującej co najmniej 15 gospodarstw. W przypadku mniejszej liczebności wpisywany jest znak kropki „ . ”.

Tabela 2.7-1 Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Typy rolnicze TF8		Typy rolnicze podstawowe	
Symbol	Nazwa	Symbol	Nazwa
1	Uprawy polowe	15	Specjalizujące się w uprawie zbóż (łącznie z ryżem), roślin oleistych i wysokobiałkowych na nasiona
		16	Specjalizujące się w uprawie polowej różnych gatunków roślin
		61	Mieszane - różne uprawy
2	Uprawy ogrodnicze	21	Specjalizujące się w uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych) pod wysokimi osłonami
		22	Specjalizujące się w gruntowych uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych)
		23	Specjalizujące się w uprawie grzybów i w szkółkarstwie oraz uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych)
3	Winnice	35	Specjalizujące się w uprawie winorośli
4	Uprawy trwałe	36	Specjalizujące się w uprawie drzew i krzewów owocowych (bez winorośli i oliwek)
		37	Specjalizujące się w uprawie oliwek
		38	Specjalizujące się w uprawie drzew i krzewów owocowych (uprawy trwałe)
5	Krowy mleczne	45	Specjalizujące się w chowie bydła mlecznego
6	Zwierzęta trawożerne	46	Specjalizujące się w chowie bydła rzeźnego (w tym hodowla)
		47	Specjalizujące się w chowie bydła mlecznego i rzeźnego (w tym hodowla)
		48	Specjalizujące się w chowie owiec, kóz i innych zwierząt żywionych paszami objętościowymi
7	Zwierzęta ziarnożerne	51	Specjalizujące się w chowie trzody chlewnej
		52	Specjalizujące się w chowie drobiu
		53	Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi
8	Mieszane	73	Mieszane - różne zwierzęta, z przewagą zwierząt żywionych paszami objętościowymi
		74	Mieszane - różne zwierzęta, z przewagą zwierząt żywionych paszami treściwymi
		83	Mieszane - uprawy polowe i zwierzęta żywione paszami objętościowymi
		84	Mieszane - różne uprawy i zwierzęta

Zestawienie typów rolniczych TF8 (Tabela 2.7-1) jest kombinacją typów podstawowych, składających się z różnych typów szczegółowych, tworzącą w rezultacie osiem grup gospodarstw rolnych [1], [2], [8], [18], [25].

Z kolei Tabela 2.7-2 przedstawia sześć klas wielkości ekonomicznej gospodarstw rolnych (ES6) opracowanych na podstawie Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych [25].

Tabela 2.7-2 Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej (euro), klasyfikacja ES6

ES6		ES	
Klasa wielkości ekonomicznej ES6	Zakres w euro (€)	Klasa wielkości ekonomicznej ES	Zakres w euro (€)
		1	€ < 2 000
1	Bardzo małe 2 000 ≤ € < 8 000	2	2 000 ≤ € < 4 000
		3	4 000 ≤ € < 8 000
2	Małe 8 000 ≤ € < 25 000	4	8 000 ≤ € < 15 000
		5	15 000 ≤ € < 25 000
3	Średnio-małe 25 000 ≤ € < 50 000	6	25 000 ≤ € < 50 000
4	Średnio-duże 50 000 ≤ € < 100 000	7	50 000 ≤ € < 100 000
5	Duże 100 000 ≤ € < 500 000	8	100 000 ≤ € < 250 000
		9	250 000 ≤ € < 500 000
		10	500 000 ≤ € < 750 000
		11	750 000 ≤ € < 1 000 000
6	Bardzo duże € ≥ 500 000	12	1 000 000 ≤ € < 1 500 000
		13	1 500 000 ≤ € < 3 000 000
		14	€ ≥ 3 000 000

Uwaga: Tabela 2.7-2 zawiera rozmiary wielkości ekonomicznej wyrażone w euro, natomiast dla uproszczenia zapisu we wszystkich następujących tabelach rozmiary prezentowane są w tysiącach euro.

3. Zmienne zawarte w „Wynikach Standardowych FADN”

3.1. Opis zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”

„Wyniki Standardowe FADN” zawierają 10 tabel tematycznych:

1. Populacja i próba gospodarstw.
2. Wybrane informacje o produkcji.
3. Wartość produkcji.
4. Koszty.
5. Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa.
6. Salda dopłat i podatków.
7. Dochód na gospodarstwo rolne.
8. Dochód na osobę.
9. Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego.
10. Wskaźniki finansowe.

Opisy poszczególnych zmiennych są zgodne z zawartymi w „Wynikach Standardowych FADN” [12], [16]. Natomiast ich zawartość w poszczególnych tabelach nie zawsze odpowiada w pełni tytułom. Należy więc zwrócić uwagę na szczegółowy opis danej zmiennej (od Tabela 3.1-1 do Tabela 3.1-10). W kolumnie „Symbol” zawarte jest alfanumeryczne, pięciodziankowe oznaczenie poszczególnych zmiennych.

Dla ułatwienia rozumienia poszczególnych zmiennych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”, w dalszej części rozdziału zamieszczono ich objaśnienia w porządku identycznym do prezentowanych wyników. Dodatkowo zamieszczono szczegółowe schematy obliczeń wybranych zmiennych prezentowanych w Wynikach Standardowych.

Tabela 3.1-1 Populacja i próba gospodarstw

Symbol	Zmienna	Sposób obliczenia, uwagi
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw	Suma parametrów wag poszczególnych gospodarstw w próbie.
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie	Liczba gospodarstw w próbie.

Tabela 3.1-2 Wybrane informacje o produkcji

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego, wyrażona w wartości Standardowej Produkcji.
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	Całkowite nakłady pracy ludzkiej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego = AWU wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych = 2 120 godz./rok. [SE015 + SE020]

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	Całkowity czas pracy ludzi w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, wyrażony w godzinach. [SE016 + SE021]
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	Nakłady pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych = FWU (głównie członków rodziny), wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy rodziny = osobach pełnozatrudnionych rodziny.
SE016	Czas pracy własnej	godz.	Czas pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych (głównie członków rodziny), wyrażony w godzinach.
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	Nakłady pracy opłaconej (w gotówce lub w naturze) lub darowanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych.
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	Czas pracy opłaconej (w gotówce lub w naturze) lub darowanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego wyrażony w godzinach.
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	Całkowity obszar ziemi użytkowanej rolniczo (użytków rolnych) = (UAA). Na tę powierzchnię składa się: ziemia własna, ziemia dzierżawiona na jeden rok lub dłużej, ziemia współużytkowana z właścicielem na zasadzie udziału w zbiorach, a także ugory. Nie uwzględnia się powierzchni uprawy grzybów, ziemi dzierżawionej na okres krótszy niż 1 rok, ziemi zalesionej i pozostałych gruntów (dróg, stawów, nieużytków, itp.). Powierzchnia wyrażona jest w hektarach (1 ha = 10 000 m ²).
SE030	Powierzchnia dzierżawionych użytków rolnych	ha	Powierzchnia ziemi dzierżawionej oraz użytkowanej nieodpłatnie przez rolnika na okres co najmniej 1 rok (odpłatność regulowana w gotówce lub w naturze).
SE035	Zboża	ha	Pszenica zwyczajna, orkisz, pszenica twarda, pszenżyto, żyto, jęczmień, owies, mieszanki zbożowe, kukurydza na ziarno, pozostałe zboża.
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	Strączkowe na nasiona, ziemniaki, buraki cukrowe, zioła, oleiste i włókniste łącznie z nasionami, chmiel, tytoń, inne przemysłowe (łącznie z bawełną i trzciną cukrową).
SE042	Uprawy energetyczne	ha	Powierzchnia uprawy roślin energetycznych.
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane w uprawie polowej lub pod osłonami wysokimi). Dotyczy powierzchni podstawowej (nie uwzględnia się powierzchni wszystkich zbiorów), nawet gdy praktykowane jest następstwo na tej samej powierzchni, w tym samym roku obrachunkowym. Nie uwzględnia się powierzchni uprawy grzybów.
SE050	Winnice	ha	łącznie z młodymi nasadzeniami jeszcze nie plonującymi (bez szkółek).

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE054	Uprawy trwałe	ha	Sady owocowe i jagodowe (łącznie z sadami tropikalnymi), gaje oliwne, szkółki i pozostałe uprawy trwałe (wiklina, sitowie, bambus). łącznie z młodymi nasadzeniami i trwałymi uprawami pod osłonami. Bez winogron. [SE055 + SE065]
SE055	Sady	ha	Sady owocowe i jagodowe (łącznie z sadami tropikalnymi).
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	Szkółki i pozostałe uprawy trwałe (wiklina, sitowie, bambus). łącznie z młodymi nasadzeniami i uprawami trwałymi pod osłonami.
SE071	Uprawy pastewne	ha	Pastewne korzeniowe i kapustne, trawa w uprawie polowej, łąki, pastwiska trwałe i niepielegnowane, pozostałe uprawy pastewne.
SE072	Grunty ugorowane niekwalifikujące się do subsydiów	ha	Powierzchnia użytków rolnych, nieuprawiana w roku obrachunkowym, niekwalifikująca się do otrzymania dotacji i innego wsparcia finansowego.
SE073	Grunty ugorowane objęte subsydiami, nieużytkowane gospodarczo	ha	Grunty orne czasowo nieużytkowane, które pozostają w dobrej kulturze oraz które kwalifikują się do otrzymania dotacji i innego wsparcia finansowego.
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	Powierzchnia ta obejmuje: powierzchnię użytków rolnych nieuprawianą w roku obrachunkowym, grunty orne czasowo nieużytkowane oraz trwałe użytki zielone nieużytkowane (TUZN) dla celów produkcyjnych ale uprawnione do dopłat. [SE072+SE073+TUZN]
SE075	Lasy	ha	Obszary zadrzewione, lasy, plantacje topoli, łącznie ze szkółkami leśnymi. Obszar ten nie jest ujęty w pozycji „Powierzchnia użytków rolnych” (SE025).
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	Stan średni w roku: koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej i drobiu utrzymywanych w gospodarstwie rolnym, wyrażony w jednostkach przeliczeniowych zwierząt (LU) ⁶ . Nie są uwzględniane roje pszczoł oraz pozostałe zwierzęta. Zwierzęta nie będące własnością gospodarstwa rolnego, utrzymywane w gospodarstwie na podstawie umowy także ujęte są dla określenia rocznego stanu zwierząt.
SE085	Krowy mleczne	LU	Krowy (także samice bawole), które wycieliły się i głównie utrzymywane są dla produkcji mleka z przeznaczeniem na cele spożywcze. Nie ujmują się tu krów wybrakowanych.
SE090	Pozostałe bydło	LU	Pozostałe bydło (z wyjątkiem krów mlecznych).
SE095	Owce i kozy	LU	Matki kozie i pozostałe kozy, matki owcze i pozostałe owce.
SE100	Trzoda chlewna	LU	Prosięta, maciory, tuczniki i pozostała trzoda chlewna.
SE105	Drób	LU	Drób mięsny, kury nioski i pozostały drób.

⁶ konie	:= 0,8	krowy mleczne	:= 1,0	maciory	:= 0,5
cielęta na tucz	:= 0,4	krowy wybrakowane	:= 1,0	tuczniki	:= 0,3
cielęta < 1 rok	:= 0,4	krowy pozostałe	:= 0,8	trzoda pozostała	:= 0,3
byczki 1 - 2 lata	:= 0,7	matki kozie	:= 0,1	brojlery	:= 0,007
jałówki 1 - 2 lata	:= 0,7	kozy pozostałe	:= 0,1	kury nioski	:= 0,014
byki 2 lata	:= 1,0	matki owcze	:= 0,1	drób pozostały	:= 0,03
jałówki hodow.	:= 0,8	owce pozostałe	:= 0,1	króliki	:= 0,02
jałówki na tucz	:= 0,8	prosięta	:= 0,027		

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	Ilość wyprodukowanego ziarna pszenicy zwyczajnej i orkisz z jednego hektara wyrażona w decytonach na hektar (100 kg/ha).
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	Ilość wyprodukowanego ziarna kukurydzy z jednego hektara wyrażona w decytonach na hektar (100 kg/ha).
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	Obsada zwierząt żywionych systemem wypasowym (przeżuwaczy), bez cieląt przeznaczonych do opasu, na 1 ha powierzchni paszowej. Średnia liczba jednostek przeliczeniowych (LU) z sumy: bydła (bez cieląt do opasu) oraz owiec i kóz, przypadająca na 1 hektar roślin pastewnych uprawianych na użytkach rolnych. Do tej powierzchni zalicza się uprawy pastewne i ugory. Parametr obsady zwierząt jest obliczany tylko dla gospodarstw utrzymujących ten rodzaj zwierząt i posiadających uprawy pastewne (powierzchnię paszową).
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę	Produkcja mleka i przetworów z mleka (w ekwiwalencie mleka) w przeliczeniu na jedną krowę mleczną. Produkcja mleka obejmuje sprzedaż, przekazanie mleka do gospodarstwa domowego i zużycie mleka w gospodarstwie rolnym (skarmione przez zwierzęta). ⁷

Tabela 3.1-3 Wartość produkcji

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE131	Produkcja ogółem	zł	Obejmuje: sprzedaż, przekazania do gospodarstwa domowego, zużycie na potrzeby gospodarstwa rolnego, różnicę stanu zapasów, różnicę wartości zwierząt wynikającą ze zmiany cen a pomniejszona jest o zakup zwierząt. [SE135 + SE206 + SE256]
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	krotność	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem. [SE131/SE270]
SE135	Produkcja roślinna	zł	Obejmuje: sprzedaż, zużycie wewnętrzne, przekazanie do gospodarstwa domowego i różnicę stanu zapasów. [SE140 + SE145 + SE150 + SE155 + SE160 + SE165 + SE170 + SE175 + SE180 + SE185 + SE190 + SE195 + SE200]
SE136	Produkcja roślinna na 1 ha	zł/ha	Wartość produkcji roślinnej w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych z wyłączeniem ziemi oddzierżawionej oraz powierzchni użytków rolnych wyłączonych z produkcji. [SE135/(SE025-powierzchnia ziemi oddzierżawionej-SE074)]
SE140	Zboża	zł	Dotyczy upraw na ziarno.
SE145	Rośliny białkowe	zł	Uprawiane na nasiona, bez upraw zbieranych na zielonkę z przeznaczeniem na pasze. Nie ujmują się tu warzywa i soi.
SE146	Uprawy energetyczne	zł	Wszystkie rośliny uprawiane na cele energetyczne.

⁷ Stosuje się przelicznik 1 litr mleka = 1,031 kg.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE150	Ziemniaki	zł	Wszystkie typy odmian – także ziemniaki wczesne i sadzeniaki.
SE155	Buraki cukrowe	zł	Dotyczy przede wszystkim korzeni. Nie ujmuje się wartości liści, natomiast uwzględnia się wartość wyśtoków otrzymanych z cukrowni lub odsprzedanych przez rolnika cukrowni.
SE160	Rośliny oleiste	zł	Rośliny oleiste i włókniste uprawiane na olej (bez bawełny).
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	Chmiel, tytoń, inne uprawy przemysłowe (łącznie z ziołami, roślinami aromatycznymi i przyprawowymi, bawełną i trzciną cukrową oraz włóknistymi i konopiami uprawianymi na włókno).
SE170	Warzywa, kwiaty	zł	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane w uprawie polowej lub pod osłonami). Tu uwzględniona jest też wartość produkcji grzybów (mimo, że powierzchnia uprawy grzybów nie jest uwzględniona w pozycji SE046).
SE175	Owoce	zł	Owoce z drzew i krzewów uprawianych w uprawie polowej (łącznie z owocami tropikalnymi).
SE180	Owoce cytrusowe	zł	Pomarańcze, nektarynki i mandarynki, klementynki, cytryny i inne owoce cytrusowe.
SE185	Wina i winogrona	zł	Winogrona konsumpcyjne, winogrona do produkcji win jakościowych i stołowych, różne produkty z winogron (moszcz z winogron itp.), wino, produkty uboczne z produkcji wina, rodzynki.
SE195	Uprawy pastewne	zł	Rośliny pastewne korzeniowe i kapustne, trawa w uprawie polowej, łąki, pastwiska trwałe i niepielęgnowane, pozostałe uprawy pastewne. Dolicza się tu także produkcję z ugorów (o ile taka występuje w gospodarstwie).
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	Nasiona i sadzonki (traw, roślin polowych i ogrodniczych, bez zbóż, roślin białkowych, ziemniaków i roślin oleistych), inne uprawy polowe (nieujęte w wyszczególnionych pozycjach), uprawy trwałe rosnące pod osłonami nieuwzględnione w SE170. Tu wlicza się także przyrost wartości młodych plantacji wieloletnich (do wejścia w plonowanie). Ustala się go na podstawie poniesionych kosztów.
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	Produkcja obejmuje wartość produkcji żywca oraz wartość produktów pochodzenia zwierzęcego. Produkcja zwierzęca obejmuje: sprzedaż, różnicę wartości zwierząt (SE211) w roku obrachunkowym i przekazanie do gospodarstwa domowego. Pomniejsza się ją o zakup zwierząt. Rachunek jest przeprowadzany dla koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej, drobiu i pozostałych zwierząt. W przypadku zwierząt stada podstawowego szacuje się także różnicę wartości zwierząt z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Produkcja produktów zwierzęcych obejmuje sprzedaż, przekazanie do gospodarstwa domowego, zużycie wewnętrzne i różnicę stanu zapasów. Do produktów zwierzęcych zalicza się: mleko i produkty z mleka krów, owiec i kóz, wełnę, jaja kurze, miód, inne produkty zwierzęce (obornik, jaja innych

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
			ptaków itp.), a także wpływy z usługowego odchowu zwierząt oraz przychody z krycia. [SE216 + SE220 + SE225 + SE230 + SE235 + SE240 + SE245 + SE251]
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	zł/LU	Wartość produkcji zwierzęcej w przeliczeniu na jedną jednostkę przeliczeniową zwierząt. [SE206/SE080]
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	Różnica wartości zwierząt stada podstawowego i obrotowego z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Zmienna ta umożliwia pominięcie wpływu zmian cen zwierząt stada podstawowego na wartość produkcji w danym roku.
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	W tej pozycji ujęta jest wartość mleka i przetworów pomniejszona o odpowiednie opłaty współodpowiedzialnościowe (jeśli występują), lecz bez opłat karnych za nieprawidłową realizację kwoty mlecznej. Te opłaty są ujęte w saldzie dopłat i kar do produkcji mleka.
SE220	Żywiec wołowy	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE235	Żywiec drobiowy	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt stada obrotowego (wartość na koniec roku – wartość na początek roku).
SE240	Jaja	zł	W pozycji tej uwzględnione są tylko jaja kurze.
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	W tej pozycji ujęta jest wartość mleka i jego przetworów.
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	Pozycja ta obejmuje: żywiec koński i inne zwierzęta niewymienione wyżej – np.: króliki, roje pszczele, zwierzęta futerkowe, ryby, strusie (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego), a także wełnę i pozostałe produkty pochodzenia zwierzęcego (np. obornik czy mleko innych zwierząt), a także przychody z krycia i przychody z usługowego odchowu zwierząt. Różnica wartości stada podstawowego koni z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym też wliczana jest do tej pozycji.
SE256	Pozostała produkcja	zł	Do pozycji tej należą: czynsz za wdzierżawioną ziemię w stanie gotowym do siewu, przychody z okazjonalnego przekazania powierzchni paszowej, produkty z lasu, świadczenie usług, wynajem sprzętu, odsetki od aktywów obrotowych niezbędnych do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego, przychody z agroturystyki, przychody dotyczące wcześniejszych lat obrachunkowych, pozostałe produkty i przychody.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	Wartość produktów roślinnych i zwierzęcych przekazanych do gospodarstwa domowego rolnika. Wartość ta stanowi część produkcji ogółem.
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	Wartość produktów roślinnych i zwierzęcych wytworzonych i zużytych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, np. produkty roślinne zużyte jako pasze dla zwierząt, a także jako nasiona i sadzeniaki. Produkty te uwzględnione są w rachunku produkcji ogółem a zarazem stanowią one istotną pozycję w kosztach pasz i materiału rozmnożeniowego.

Tabela 3.1-4 Koszty

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE270	Koszty ogółem	zł	Obejmują: koszty bezpośrednie, koszty ogólnogospodarcze, amortyzację i koszt czynników zewnętrznych. Ujęte są tu koszty dotyczące działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego poniesione na produkcję uzyskaną w roku obrachunkowym. Uwzględnione są nakłady produktów potencjalnie towarowych wytworzonych w gospodarstwie rolnym ⁸ i zużytych w ramach działalności operacyjnej – do celów produkcyjnych (nasiona i sadzonki oraz pasze dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i ziarnożernych). Podatki gospodarstwa rolnego i inne opłaty nie są włączone do kosztów ogółem, lecz uwzględniane są przy obliczaniu sald dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej i inwestycyjnej. Do kosztów ogółem nie włącza się wartości zakupionych zwierząt, ze względu na ujęcie ich w rachunku wartości produkcji. [SE275 + SE360 + SE365]
SE275	Zużycie pośrednie	zł	Obejmuje koszty bezpośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych i zużytych w procesie produkcji w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym. [SE281 + SE336]
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	Obejmują: koszty bezpośrednie produkcji roślinnej (nasiona i sadzonki, nawozy, środki ochrony roślin, pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej), koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej (pasza dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i dla zwierząt ziarnożernych, inne koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej) oraz koszty bezpośrednie produkcji leśnej. [SE285 + SE295 + SE300 + SE305 + SE310 + SE320 + SE330 + SE331]
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	zł/ha	Wartość kosztów bezpośrednich produkcji roślinnej w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych. [(SE285 + SE295 + SE300 + SE305)/(SE025-powierzchnia ziemi oddzierżawionej-SE074)]

⁸ Obornik nie jest traktowany jako produkt potencjalnie towarowy i nie jest uwzględniany w tej pozycji.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	Odnoszące się do upraw rolniczych i ogrodniczych. Nowe nasadzenia plantacji trwałych i drzewostanu leśnego zalicza się do działalności inwestycyjnej a nie do kosztów bezpośrednich (własne i obce).
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	Nasiona i sadzonki wyprodukowane i zużyte w gospodarstwie.
SE295	Nawozy	zł	Zakupione nawozy i materiały poprawiające jakość ziemi (bez zużytych w produkcji leśnej).
SE300	Środki ochrony roślin	zł	Środki ochrony roślin, pułapki i chwytaki, urządzenia płoszące ptaki, osłony przeciwgradowe, ochrona przeciwmrozowa itp. (bez środków zużytych w produkcji leśnej).
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	Obejmują: analizy gleby, zakup upraw na pniu, czynsz za ziemię dodzierżawioną na okres krótszy niż 1 rok, koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży płodów roślinnych, usługi specjalistyczne do produkcji roślinnej itp.
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	Wartość kosztów bezpośrednich produkcji zwierzęcej w przeliczeniu na 1 jednostkę przeliczeniową zwierząt. [(SE310 + SE320 + SE330)/SE080]
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	Pasze treściwe (łącznie z lizawkami mineralnymi i środkami konserwującymi), pasze objętościowe, opłaty za wypas na wspólnych pastwiskach, koszty usługowego odchowu zwierząt, czynsz za dodzierżawioną powierzchnię paszową dla koni, bydła, owiec i kóz, niezaliczoną do powierzchni użytków rolnych (SE025) (własne i obce).
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem, ale bez mleka wyssanego przez cielęta, jagnięta i kozłeta) i skarmione przez zwierzęta żywiące w systemie wypasowym.
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	Pasze dla zwierząt ziarnożernych (m.in. trzody chlewnej i drobiu) – wszystkie rodzaje (własne i obce).
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych wytworzone w gosp. rol.	zł	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem, innym niż wyssane) i skarmione przez zwierzęta ziarnożerne.
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	Opłaty za usługi weterynaryjne i koszty inseminacji, koszty analiz mleka, okazjonalne zakupy produktów pochodzenia zwierzęcego (mleko itp.), koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży produktów zwierzęcych itp.
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	Nawozy, materiały ochronne, drobne koszty bezpośrednie. Koszty pracy najemnej, usług i maszyn nie są tu włączone. Są one wykazane w innych – odpowiednich rodzajowo pozycjach kosztowych.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	Koszty ogólnogospodarcze związane z działalnością operacyjną, lecz nieuznane za koszty bezpośrednie działalności operacyjnej. [SE340 + SE345 + SE350 + SE356]
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	Koszty bieżącego utrzymania sprzętu (i zakupu narzędzi o małej wartości), koszty ponoszone na samochody osobowe, bieżące utrzymanie budynków i urządzeń melioracyjnych, ubezpieczenie budynków. Remonty kapitalne zaliczane są do działalności inwestycyjnej.
SE345	Energia	zł	Paliwa silnikowe i oleje smarne, energia elektryczna, paliwa grzewcze (opał).
SE350	Usługi	zł	Koszty pracy wykonanej w ramach usług oraz koszt wynajmu (zaangażowania) maszyn.
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	Woda, ubezpieczenia (bez ubezpieczeń budynków i wypadków przy pracy, odpowiedzialności cywilnej) oraz inne koszty ogólnogospodarcze powstałe w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego (np. opłaty za prowadzenie księgowości, opłaty telefoniczne).
SE360	Amortyzacja	zł	Amortyzacja środków trwałych własnych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy: plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi, lasów, kwot i limitów produkcyjnych oraz aktywów obrotowych.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	Koszty zaangażowania obcych czynników wytwórczych (pracy, ziemi i kapitału) w procesie produkcyjnym. Do tych kosztów zaliczają się: wynagrodzenia za pracę, czynsze i odsetki. [SE370 + SE375 + SE380]
SE370	Wynagrodzenia	zł	Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne pracowników najemnych. Nie wlicza się kwot otrzymanych przez pracowników zaliczanych do nieopłaconej siły roboczej.
SE375	Czynsze	zł	Czynsze za dodzierżawę ziemi, budynków i koszty opłat dzierżawnych.
SE380	Odsetki	zł	Odsetki i opłaty finansowe płacone za kredyty zaciągnięte w celu zakupu ziemi, budynków, maszyn i wyposażenia, zwierząt oraz materiałów. Odsetki i opłaty finansowe za zobowiązania.

Tabela 3.1-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji). Płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są ujmowane w tej pozycji. Ewidencja danych rachunkowych odbywa się na podstawie dopłat „należnych”. [SE610 + SE615 + SE624 + SE625 + SE626 + SE630 + SE699]
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	Dopłaty do produkcji roślinnej, łącznie z płatnościami wyrównawczymi (płatnościami obszarowymi i dopłatami za odłogowanie ziemi) oraz wsparciem specjalnym do produkcji roślinnej. [SE611 + SE612 + SE613]
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	Dopłaty dla producentów zbóż, roślin oleistych i białkowych (COP) oraz roślin energetycznych.
SE612	Dopłaty za odłogowanie	zł	Dopłaty otrzymane przez producentów COP, zobowiązanych do odłogowania części posiadanej przez nich ziemi. Ta powierzchnia ziemi może być wykorzystana do uprawy określonych roślin na cele nieżywnościowe.
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	Pozostałe dopłaty do upraw polowych, ogrodnich i plantacji wieloletnich.
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	Dopłaty do zwierząt i do produktów pochodzenia zwierzęcego. [SE616 + SE617 + SE618 + SE619]
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	Dopłaty do produkcji mleka pomniejszone o kary umowne za przekroczenie limitu produkcji mleka. W pozycji tej ujmowane jest również wsparcie specjalne dotyczące krów mlecznych oraz produkcji mleka.
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	Dopłaty uzyskiwane z tytułu chowu bydła innego niż krowy mleczne, np. premie za cielęta płci męskiej, za młode byczki, za krowy mamki. W pozycji tej ujmowane jest również wsparcie specjalne dotyczące pozostałej produkcji bydłowej.
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	Poza dopłatami do matek owczych i kozich, uwzględnione są dopłaty do produktów wytwarzanych z mleka koziego i owczego. W pozycji tej ujmowane jest również wsparcie specjalne dotyczące produkcji owiec i kóz.
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej, w tym również wsparcie specjalne (w sytuacji kiedy otrzymanych dopłat nie można przypisać do określonej działalności z powodu braku odpowiednio szczegółowych danych).
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	Dopłaty rolnośrodowiskowe.
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)	zł	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach produkcji rolniczej (ONW).

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	Dopłaty za dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów UE, do usług doradztwa rolniczego, dopłaty do poprawy jakości produktów rolniczych, do szkoleń, do zalesiania i do zachowania równowagi ekologicznej środowiska leśnego.
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich obejmują: dopłaty rolnośrodowiskowe, dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach produkcji rolniczej (ONW), pozostałe dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich uwzględniające dopłaty ze środków krajowych. W zmiennej tej zawiera się m.in.: SE621, SE622, SE623.
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	Dopłaty do kosztów i nakładów poniesionych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego z wyłączeniem dopłat do wynagrodzeń, czynszów, podatków i odsetek.
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	Dopłaty do wynagrodzeń, czynszów i odsetek.
SE630	Płatności "decoupled"	zł	Jednolite płatności obszarowe oraz dodatkowe płatności. [SE632]
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	Tylko dla nowych państw członkowskich (bez Malty i Słowenii).
SE650	Wsparcie specjalne	zł	Wsparcie specjalne przyznawane na podstawie art. 68 rozporządzenia (EC) Nr 73/2009.
SE699	Pozostałe dopłaty	zł	Pozostałe dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa. Ujmowane są w tej pozycji także granty i dopłaty do szkód oraz wyjątkowe dopłaty.

Tabela 3.1-6 Salda dopłat i podatków

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej (obliczane tylko w gospodarstwach „ryczałtowych”) pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego. [SE605 + SE395 - SE390]
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji). Płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są ujmowane w tej pozycji. Ewidencja danych rachunkowych odbywa się na podstawie dopłat „należnych”. [SE610 + SE615 + SE624 + SE625 + SE626 + SE630 + SE699]

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	Co do zasady sprzedaże i zakupy w wynikach standardowych są ujęte w wartości netto (bez podatku VAT). W przypadku rolników rozliczających VAT na zasadach ogólnych saldo nie jest obliczane. W przypadku rolników ryczałtowych (większość) saldo jest obliczane odejmując od kwoty VAT należnego (od sprzedaży) kwotę VAT naliczonego (od zakupów).
SE390	Podatki	zł	Podatki i inne opłaty gospodarstwa rolnego (bez VAT gospodarstwa rolnego i podatków osobistych rolnika), a także podatki i inne opłaty od ziemi i budynków. Dopłaty do podatków nie są ujmowane.
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	Dopłaty i podatki niemające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i rekompensat za rezygnację z produkcji mleka, kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną). [SE406 + SE407 - SE408]
SE406	Raty dotacji inwestycyjnych	zł	Rata dotacji inwestycyjnych do rozliczenia w ciągu 12 miesięcy.
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	Rekompensata może być wypłacana w postaci kwoty ryczałtowej lub rozłożona na okres kilku lat.
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	Podatek VAT zapłacony od inwestycji.

Tabela 3.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE131	Produkcja ogółem	zł	Suma wartości produkcji: roślinnej, zwierzęcej i pozostałej. Obejmuje: sprzedaż, przekazania do gospodarstwa domowego, zużycie na potrzeby gospodarstwa rolnego, różnicę stanu zapasów, różnicę wartości zwierząt wywołaną zmianą cen a pomniejszona jest o zakup zwierząt. [SE135 + SE206 + SE256]
SE275	Zużycie pośrednie	zł	Obejmuje koszty bezpośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym. [SE281 + SE336]
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego. [SE605 + SE395 - SE390]

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE410	Wartość dodana brutto	zł	Obejmuje produkcję ogółem pomniejszoną o zużycie pośrednie, a następnie skorygowaną o saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. [SE131 - SE275 + SE600]
SE360	Amortyzacja	zł	Amortyzacja środków trwałych własnych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy: plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi, lasów, kwot i limitów produkcyjnych oraz aktywów obrotowych.
SE415	Wartość dodana netto	zł	Opłata za zaangażowanie czynników wytwórczych do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, bez względu na ich status własnościowy (obce lub własne). Ten parametr jest odpowiedni do porównań gospodarstw posiadających różną strukturę własnościową zaangażowanych czynników wytwórczych. Oblicza się go przez odjęcie amortyzacji od wartości dodanej brutto.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	Koszty zaangażowania obcych czynników wytwórczych (pracy, ziemi i kapitału) w procesie produkcyjnym. Do tych kosztów zaliczają się: wynagrodzenia za pracę, czynsze i odsetki. [SE370 + SE375 + SE380]
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	Dopłaty i podatki niemające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i rekompensat za rezygnację z produkcji mleka kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną). [SE406 + SE407 - SE408]
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	Opłata za zaangażowanie własnych czynników wytwórczych (w przypadku gospodarstw posiadających osobowość prawną tylko ziemi i kapitału) do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz opłata za ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym. Dochód ten oblicza się przez dodanie do wartości dodanej netto salda dopłat i podatków dotyczących inwestycji oraz odjęcie kosztu czynników zewnętrznych. [SE415 - SE365 + SE405]

Tabela 3.1-8 Dochód na osobę

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/ AWU	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną (jednostkę przeliczeniową pracy). [SE415/SE010]
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/ FWU	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (jednostkę przeliczeniową pracy rodziny). Obliczony tylko dla gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015>0). [SE420/SE015]

Tabela 3.1-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE436	Aktywa ogółem	zł	Obejmuje tylko aktywa stanowiące własność rolnika. Aktywa ogółem obejmują aktywa trwałe i aktywa obrotowe. [SE441 + SE465]
SE441	Aktywa trwałe	zł	Aktywa trwałe obejmują ziemię rolniczą, budynki gospodarstwa rolnego, nasadzenia leśne oraz maszyny i urządzenia, a także zwierzęta stada podstawowego. Ujmowane są tu również środki trwałe będące w fazie inwestycji. [SE446 + SE450 + SE455 + SE460]
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	Obejmuje ziemię rolniczą, urządzenia melioracyjne, uprawy trwałe, kwoty i inne przypisane prawa (włącznie z kosztami nabycia) oraz lasy. Kwoty produkcyjne (i inne przypisane prawa) uzyskane bezpłatnie nie są wyceniane w bilansie (ewidencjonowana jest tylko ich sprzedaż). Ujmowane są tu również uprawy trwałe będące w fazie inwestycji.
SE450	Budynki	zł	Budynki i ich trwałe wyposażenie należące do rolnika. Ujmowane są tu również budynki będące w fazie inwestycji.
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	Maszyny, ciągniki, samochody osobowe i ciężarówki, sprzęt nawadniający (bez narzędzi o małej wartości bądź o okresie użytkowania nieprzekraczającym jednego roku). Ujmowane są tu również maszyny, urządzenia i środki transportu będące w fazie inwestycji.
SE460	Stado podstawowe (płeć żeńska)	zł	Tu uwzględnia się: jałówki cielne, krowy mleczne, inne krowy w okresie rozrodu, matki kozie i owcze oraz maciory.
SE465	Aktywa obrotowe	zł	Aktywa obrotowe obejmują zwierzęta stada obrotowego oraz kapitał obrotowy (zapasy produktów rolnych i pozostałe aktywa obrotowe). [SE470 + SE475 + SE480]
SE470	Stado obrotowe	zł	Tu uwzględnia się wartość wszystkich zwierząt produkcyjnych (poza zwierzętami stada podstawowego).

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	Tu ujmuję się wartość wszystkich produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – bez plantacji nieowocujących (w tym wartość produkcji roślinnej w toku – cykl krótki).
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	Ujmowane są w tej pozycji: wartość upraw na pniu, udziały gospodarstwa rolnego w jednostkach rolniczych, należności krótkoterminowe, gotówka w kasie i na rachunku bankowym (kwota niezbędna do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego).
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	Obejmują wartość wszystkich pozostających do spłaty zobowiązań długo- i krótkoterminowych. [SE490 + SE495]
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	Ujmowane są tu zobowiązania zaciągnięte na okres dłuższy niż jeden rok.
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	Ujmowane są tu zobowiązania zaciągnięte na okres nieprzekraczający jednego roku.
SE501	Kapitał własny	zł	Odzwierciedla wartość aktywów ogółem pomniejszoną o wartość zobowiązań ogółem. [SE436 – SE485]

Tabela 3.1-10 Wskaźniki finansowe

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	Odzwierciedla wartość kapitału własnego na koniec roku obrachunkowego pomniejszoną o wartość kapitału własnego na początek roku obrachunkowego. [SE501 – SE501P ⁹]
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	Odzwierciedla średnią arytmetyczną wartość kapitału gospodarstwa rolnego [(stan na początek roku + stan na koniec roku obrachunkowego)/2] bez wartości ziemi, tj. wartość: zwierząt, upraw trwałych, urządzeń melioracyjnych, budynków, maszyn i urządzeń oraz kapitału obrotowego. Parametr ten obliczany jest tylko w sytuacji, gdy wartość ziemi jest rejestrowana oddzielnie od wartości budynków.
SE516	Inwestycje brutto	zł	Inwestycje brutto to wartość zakupionych i wytworzonych środków trwałych pomniejszona o wartość sprzedanych oraz przekazanych nieodpłatnie środków trwałych w roku obrachunkowym + różnica wartości stada podstawowego.
SE521	Inwestycje netto	zł	Inwestycje brutto pomniejszone o obliczoną dla roku obrachunkowego wartość amortyzacji. [SE516 – SE360]

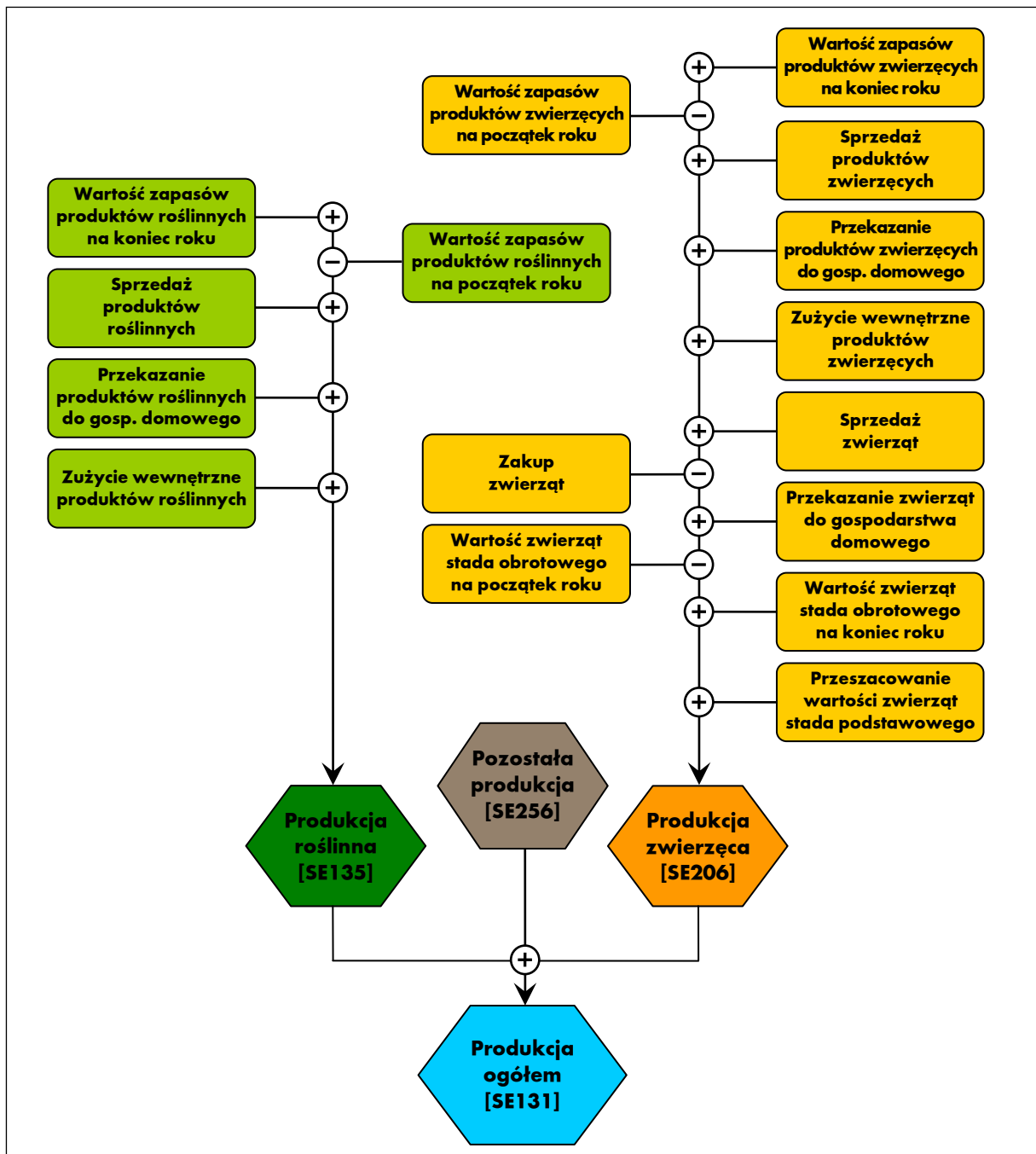
⁹ SE501P = Kapitał własny na początek roku obrachunkowego.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności w ramach działalności operacyjnej. Przepływ pieniężny (1) obliczany jest w następujący sposób: sprzedaż produktów + inne przychody + sprzedaż zwierząt - koszty ogółem - koszty zakupu zwierząt + saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej + saldo dopłat i podatków dotyczących inwestycji.
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności. Przepływ pieniężny (2) obliczany jest w następujący sposób: Przepływ pieniężny (1) + sprzedaż środków trwałych - zakupy i inwestycje w środkach trwałych + stan zobowiązań na koniec roku - stan zobowiązań na początek roku.
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	krotność	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem. [SE530/SE436]

3.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych

W tym rozdziale zamieszczone są schematy obliczania podstawowych kategorii ekonomicznych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”. Schematy opracowano na podstawie materiałów zamieszczonych na stronie internetowej pod adresem: https://circabc.europa.eu/ui/group/880bbb5b-abc9-4c4c-9259-5c58867c27f5/library/aee44b1b-8309-44b1-8654-620eb5f4bbe6?p=1&n=10&sort=modified_DESC [11].

Schemat 3.2-1 Rachunek wartości produkcji ogółem

Schemat 3.2-1 ilustruje rachunek wartości produkcji ogółem uzyskanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Składa się na nią wartość produkcji roślinnej, wartość produkcji zwierzęcej i wartość pozostałej produkcji.

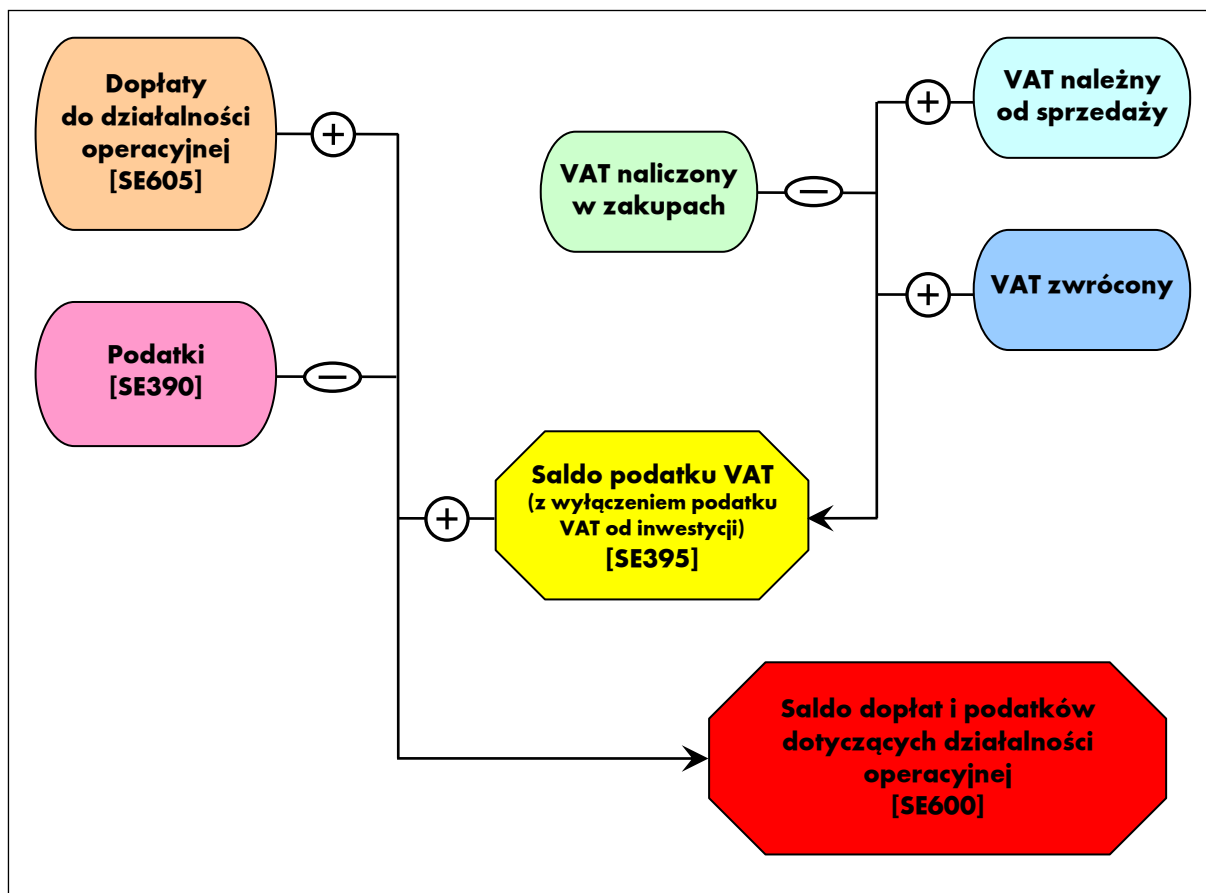
W rachunku produkcji uwzględniana jest sprzedaż produktów, różnica stanu zapasów, zużycie wewnętrzne i przekazanie do gospodarstwa domowego. Dzięki takiemu podejściu uzyskuje się pełne odzwierciedlenie obrotu produktami gotowymi – transakcje rynkowe, przekazania nieodpłatne oraz transfery produktów w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Wartość zużycia wewnętrznego produktów potencjalnie towarowych nie wpływa na poziom określonych nadwyżek ekonomicznych, gdyż znajduje się ona po obu stronach rachunku (produkcyjnej i kosztowej).

Schemat 3.2-2 Rachunek różnicy wartości zwierząt stada podstawowego

$\text{REGIDX}_n = \frac{\text{Wk}_n}{\text{Lk}_n} \bigg/ \frac{\text{Wp}_n}{\text{Lp}_n}$	<p>gdzie:</p> <p>REGIDX - index cen; Wk - wartość na koniec roku obrachunkowego; n - grupa zwierząt; Lk - liczba zwierząt na koniec roku obrachunkowego; Wp - wartość na początek roku obrachunkowego; Lp - liczba zwierząt na początek roku obrachunkowego; LVVAL - różnica wartości zwierząt.</p>
$\text{LVVAL}_n = \left(\frac{\text{WK}_n}{\text{REGIDX}_n} - \text{Wp}_n \right) \times \frac{(1 + \text{REGIDX}_n)}{2}$	

W rachunku wartości produkcji zwierzęcej uwzględniona jest różnica wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego. Różnica wartości zwierząt stada podstawowego spowodowana jest zmianą cen w roku obrachunkowym oraz zmianą liczby zwierząt. W przypadku stada obrotowego różnica wartości zwierząt obliczana jest jako różnica pomiędzy stanem końcowym a stanem początkowym. Wartość przeszacowania zwierząt stada podstawowego i obrotowego została wyodrębniona jako zmienna SE211. Umożliwia to uznaniowe pominięcie tego składnika w rachunku wartości produkcji i następnie określonych nadwyżek ekonomicznych. Ponadto w rachunku wartości produkcji zwierzęcej odejmowana jest wartość zakupionych zwierząt, dzięki czemu rachunek wyników obrazuje zrealizowaną produkcję własną. Z tego też powodu wartość zakupionych zwierząt nie znajduje się w strukturze kosztów gospodarstwa rolnego.

Schemat 3.2-3 Rachunek salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej

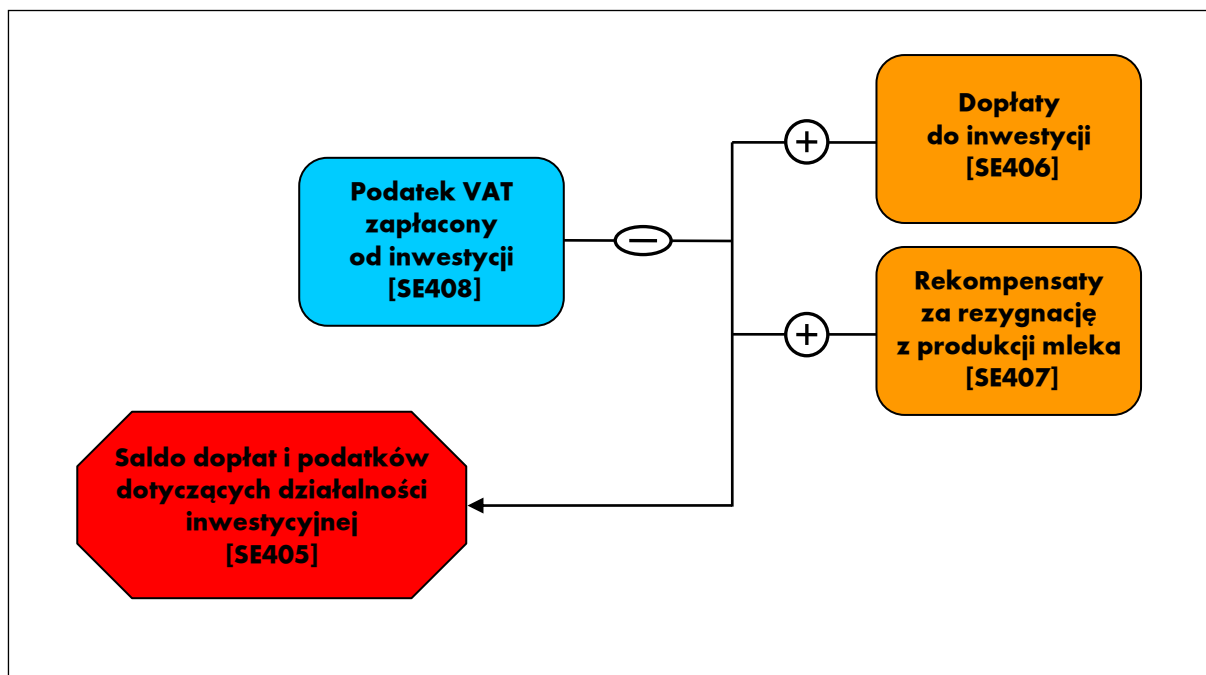

Podatki należne z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego i prowadzonej działalności rolniczej **nie są** ujęte w kosztach (patrz: Tabela 3.1-4). Podatki te są uwzględnione w rachunku salda SE600 (patrz: Tabela 3.1-6 oraz Schemat 3.2-3). Dzięki temu możliwe jest określenie poziomu transferów wartości dodanej pomiędzy gospodarstwem rolnym, a sektorem publicznym. Wartość ujemna zmiennej SE600 oznacza transfer środków pieniężnych poza gospodarstwo rolne.

W przypadku gospodarstw rolnych rozliczających podatek VAT na zasadach ogólnych saldo podatku VAT (SE395), czyli różnica między VAT należnym a naliczonym **wynosi 0** (zero). Tym samym saldo podatku VAT w tych gospodarstwach **nie wpływa** na wartość dochodu z gospodarstwa rolnego.

W gospodarstwach rolnych korzystających ze zwolnienia od podatku VAT („ryczałtowych”) saldo (SE395) jest obliczane jako różnica kwoty VAT należnego (od sprzedaży) i kwoty VAT naliczonego (od zakupów) i **jest uwzględnione** w rachunku dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego.

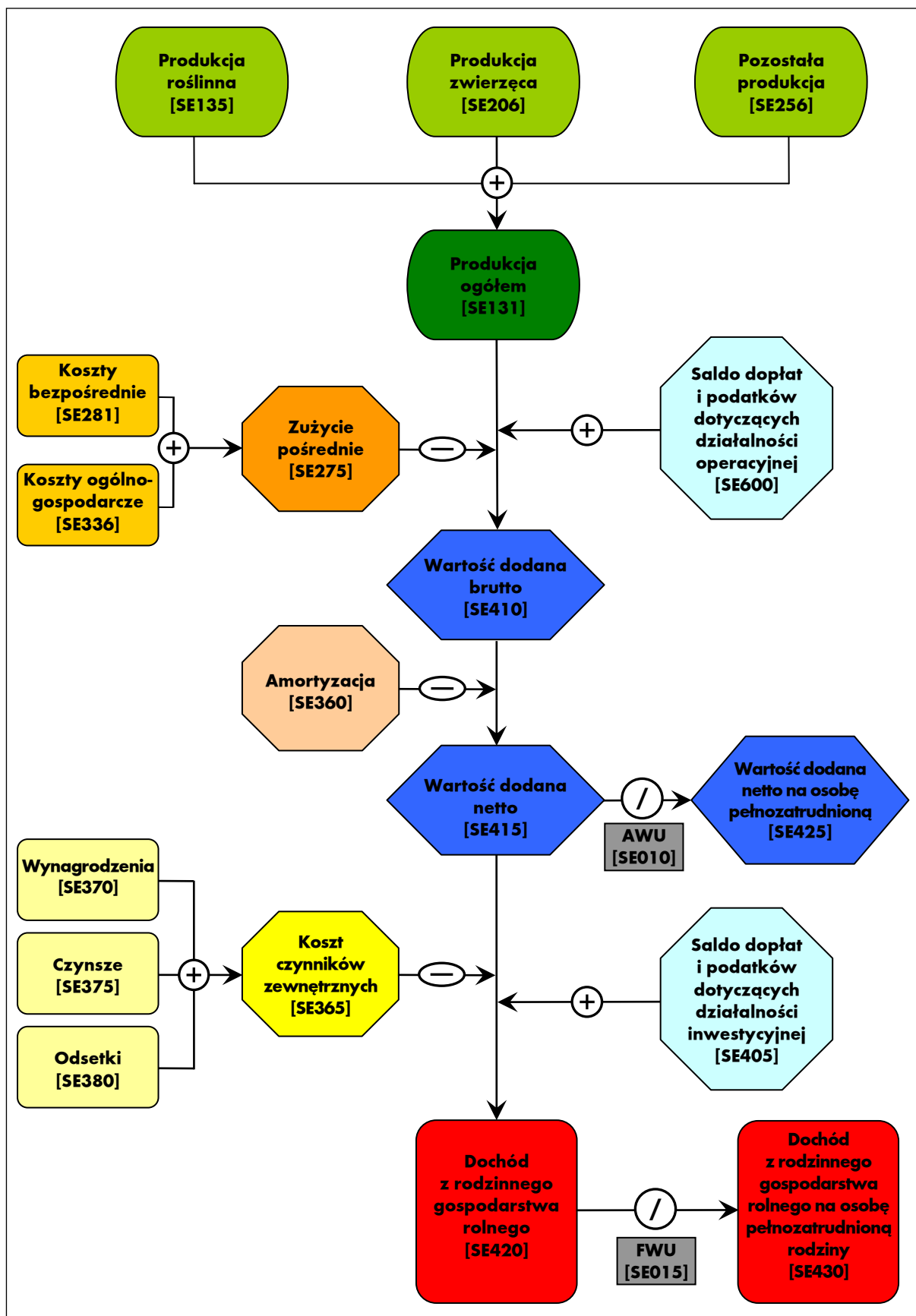
W Polsce „VAT zwrócony” (rozumiany jako ryczałtowany zwrot podatku VAT) nie funkcjonuje. Na schemacie został on uwzględniony w celu zapewnienia zgodności metodycznej na poziomie UE.

Schemat 3.2-4 Rachunek salda dopłat i podatków dotyczących działalności inwestycyjnej

Saldo to wpływa na wielkość zrealizowanego dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dodatnia wartość tego salda wskazuje na wsparcie przez budżet działalności inwestycyjnej gospodarstwa rolnego.

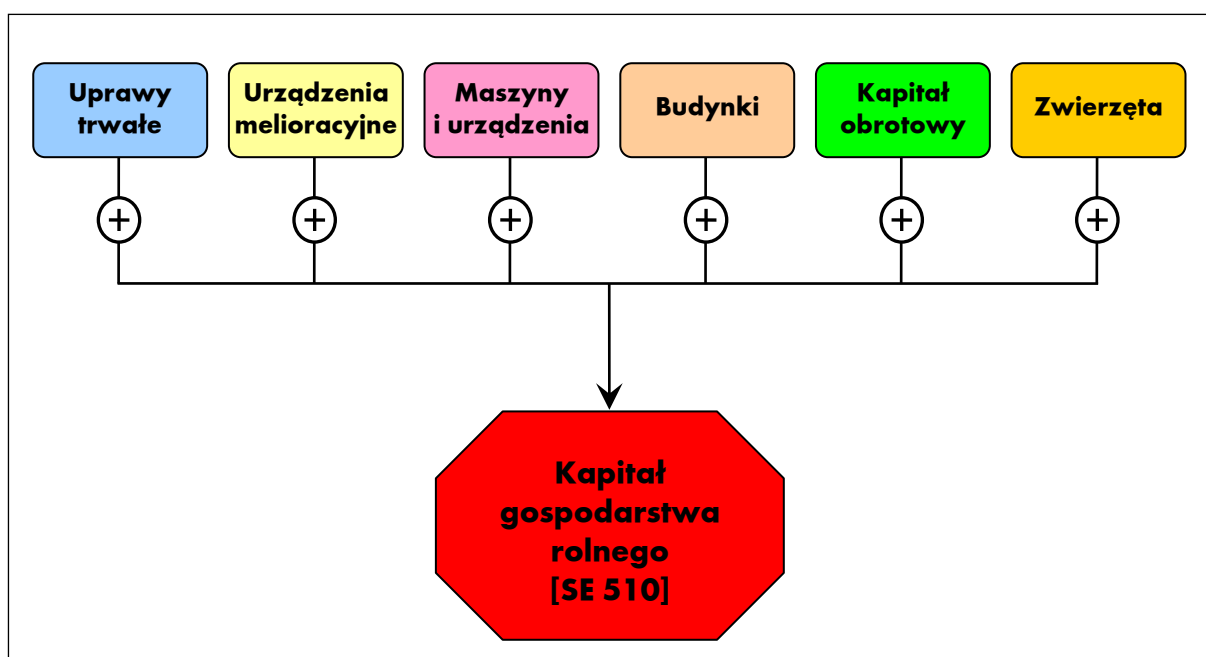
W przypadku gospodarstw rolnych rozliczających podatek VAT na zasadach ogólnych podatek VAT zapłacony od inwestycji jest wyłączony z rachunku salda dopłat i podatków dotyczących działalności inwestycyjnej. Tym samym podatek VAT zapłacony od inwestycji nie wpływa na wartość dochodu z gospodarstwa rolnego.

Schemat 3.2-5 Rachunek dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego

Schemat 3.2-5 przedstawia rachunek poszczególnych kategorii nadwyżek ekonomicznych. Pierwszą nadwyżką ekonomiczną jest wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego. Oblicza się ją poprzez odjęcie zużycia pośredniego od produkcji ogółem i dodanie salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. Dopłaty zwiększają wartość dodaną brutto, a podatki (nie były one uwzględnione w zużyciu pośrednim) powodują jej zmniejszenie. Po odjęciu amortyzacji od wartości dodanej brutto uzyskuje się wartość dodaną netto gospodarstwa rolnego. W kolejnym etapie odejmuje się od wartości dodanej netto koszt czynników zewnętrznych oraz dodaje saldo dopłat i podatków dotyczących działalności inwestycyjnej. W ten sposób uzyskuje się podstawową nadwyżkę ekonomiczną uzyskiwaną w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, określaną pojęciem dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego¹⁰. Dochód ten stanowi opłatę za własne czynniki wytwórcze (praca, ziemia i kapitał) zaangażowane do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym.

Schemat 3.2-6 Rachunek kapitału gospodarstwa rolnego

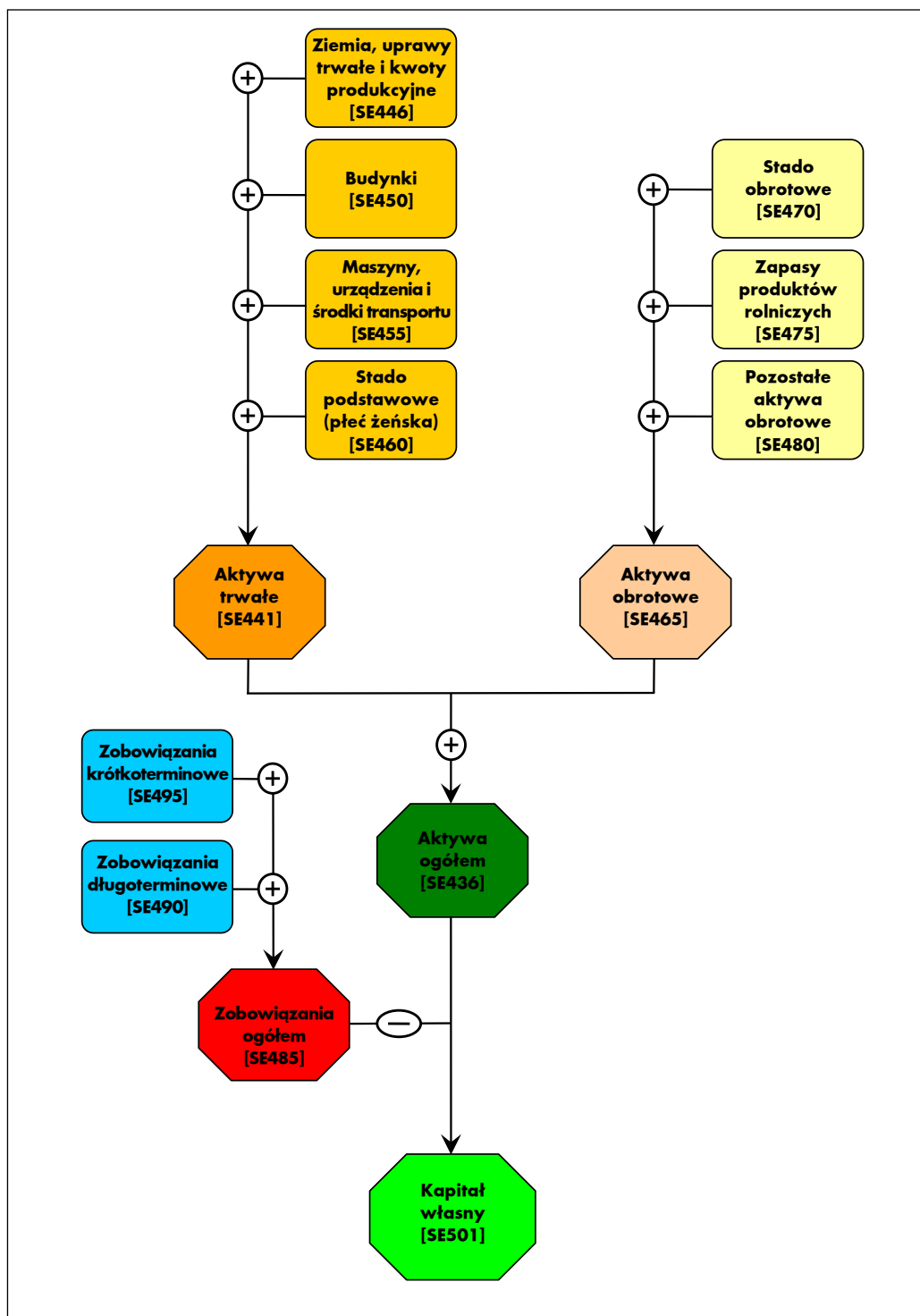

Schemat 3.2-6 ilustruje rachunek kapitału gospodarstwa rolnego według ustaleń metodycznych FADN. Do kapitału gospodarstwa rolnego nie wlicza się wartości ziemi oraz przypisanych do niej kwot produkcyjnych i innych praw.

¹⁰ W gospodarstwach osób prawnych kategoria ta nazywana jest dochodem netto.

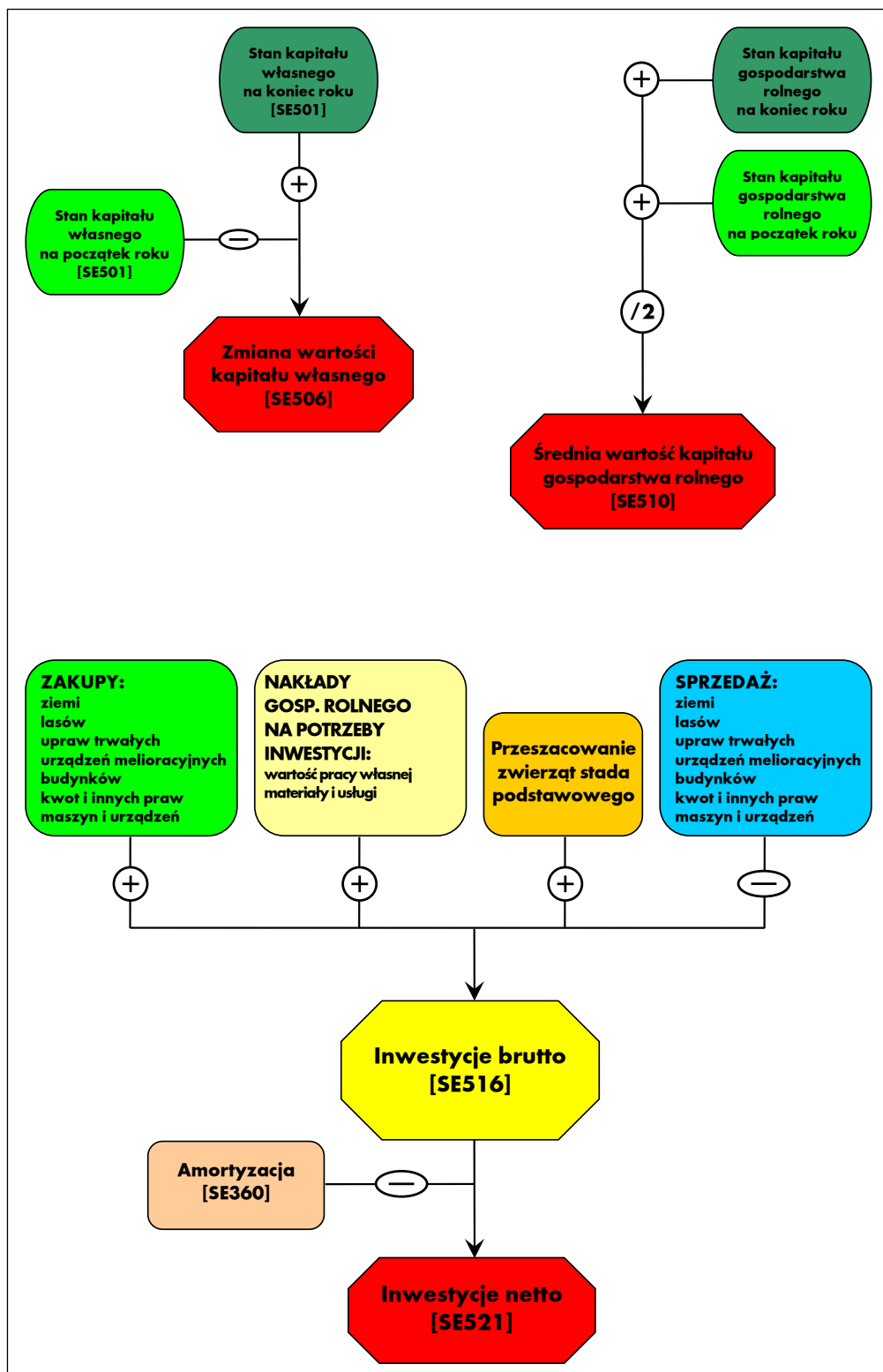

Schemat 3.2-7 Bilans finansowy gospodarstwa rolnego

Bilans finansowy gospodarstwa rolnego prezentowany jest w formie syntetycznej. Po stronie aktywów wyróżniono dwie grupy: aktywa trwałe, składające się z 4 grup i aktywa obrotowe – składające się z 3 grup. Kapitał własny obliczany jest jako różnica pomiędzy wartością aktywów ogółem i zobowiązań ogółem.

Schemat 3.2-8 Rachunek wybranych wskaźników bilansowych i finansowych

Na schemacie zaprezentowany jest rachunek czterech wskaźników: dwóch bilansowych – zmiany wartości kapitału własnego i średniej wartości kapitału gospodarstwa rolnego oraz dwóch finansowych: inwestycji brutto i inwestycji netto.

4. Uwagi do Wyników Standardowych FADN

4.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce

Na podstawie danych badania struktury gospodarstw rolnych'2016 (BSGR'2016) określono liczbę gospodarstw osób fizycznych, które posiadały wielkość ekonomiczną większą, bądź równą 4 000 euro (85 228 gospodarstw w analizowanym regionie) [9]. Wielkość ta (4 000 euro) jest minimalną wielkością ekonomiczną gospodarstw włączonych do pola obserwacji Polskiego FADN.

Gospodarstwa rolne zostały sklasyfikowane według zasad w pełni zharmonizowanych z przepisami UE ustalającymi tzw. Wspólnotową Typologię Gospodarstw Rolnych. W klasyfikacji gospodarstw rolnych zostały użyte współczynniki Standardowej Produkcji SO „2013”, obowiązujące od 2020 roku. Parametry te zostały obliczone w IERiGŻ-PIB przy udziale ekspertów z IUNG, SGGW oraz z innych instytucji dla czterech wydzielonych w Polsce regionów FADN o numerach: 785, 790, 795, 800 [24].

Mapa 4-1 Podział Polski na regiony FADN

Źródło: opracowanie własne na podstawie [5].

Algorytm do przeprowadzenia klasyfikacji gospodarstw rolnych według zasad Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych został opracowany w IERiGŻ-PIB na podstawie odpowiednich wytycznych Unii Europejskiej – Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) 2015/220 z dnia 3 lutego 2015 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1217/2009 ustanawiającego sieć zbierania danych rachunkowych o dochodach i działalności gospodarczej gospodarstw rolnych w Unii Europejskiej (Dz. U. L 46, 19.2.2015) [8], [17].

4.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w ramach Polskiego FADN w Regionie Pomorze i Mazury

W zbiorze dla roku obrachunkowego 2020 znajduje się 1 830 indywidualnych gospodarstw oraz 104 gospodarstwa posiadające osobowość prawną. Tych 1 934 gospodarstw rolnych jest statystycznie reprezentatywną próbą pod względem typu rolniczego i klasy wielkości ekonomicznej oraz regionu FADN dla pola obserwacji Polskiego FADN liczącego 85 228 gospodarstw towarowych w regionie Pomorze i Mazury (patrz: Tabela 5.1-1 oraz Tabela 5.2-1).

Każde gospodarstwo rolne, prowadzące rachunkowość w ramach Polskiego FADN w 2020 roku (patrz: Tabela 4.2-2) reprezentuje pewną liczbę podobnych gospodarstw ze swojej warstwy (patrz: Tabela 4.2-1).

Zastosowany system ważenia gospodarstw odzwierciedla różnice pomiędzy rzeczywistością (badaną) a określoną w planie wyboru strukturą próby, co skutkuje rozbieżnościami w liczbie gospodarstw w polu obserwacji, jaka została zaprezentowana w tabeli 4.2-1 oraz w tabelach 5.1-1 i 5.2-1.

Tabela 4.2-1 Rozkład gospodarstw rolnych w polu obserwacji obejmujących Region Pomorze i Mazury według typów rolniczych i klas wielkości ekonomicznej

		Klasy według ES6					RAZEM	
		Bardzo małe (2<=€<8)	Małe (8<=€<25)	Średnio-małe (25<=€<50)	Średnio-duże (50<=€<100)	Duże (100<=€<500)		Bardzo duże (€>=500)
Typy według TF8	Uprawy polowe (1)	16 338	15 894	5 821	4 042	3 015	511	45 621
	Uprawy ogrodnicze (2)	0	478	434	322	303	0	1 537
	Uprawy trwałe (4)	0	458	99	46	48	0	651
	Krowy mleczne (5)	0	1 817	3 369	2 681	799	0	8 666
	Zwierzęta trawożerne (6)	2 444	3 363	1 203	402	124	0	7 536
	Trzoda chlewna (71)	0	384	348	263	339	22	1 356
	Drób (72)	0	0	0	55	589	380	1 024
	Mieszane (8)	3 159	9 483	3 402	1 719	704	361	18 828
RAZEM (€>=4)		21 941	31 877	14 676	9 530	5 921	1 274	85 219
RAZEM (€<4)								47 186
Ogółem w Regionie		21 941	31 877	14 676	9 530	5 921	1 274	132 405

Źródło: GUS, Departament Statystyki Rolnictwa i Środowiska (na podstawie populacji gospodarstw badanych w Powszechnym Spisie Rolnym w 2010 roku; klasyfikacja z użyciem SO „2013”; kurs wymiany 1 euro = 4,17347 zł).

Pomimo określenia dla klasy gospodarstw bardzo małych przedziału wartości od 2 000 do 8 000 euro) należy pamiętać, że w Polsce w grupie tych gospodarstw znajdują się tylko gospodarstwa o wartości SO nie mniejszej niż 4 000 euro (zgodnie z progiem włączającym gospodarstwa do badań Polskiego FADN).

Tabela 4.2-2 Rozkład badanych¹¹ gospodarstw rolnych według typów rolniczych i klas wielkości ekonomicznej

		Klasy według ES6						RAZEM
		Bardzo małe (2<=€<8)	Małe (8<=€<25)	Średnio-małe (25<=€<50)	Średnio-duże (50<=€<100)	Duże (100<=€<500)	Bardzo duże (€>=500)	
Typy według TF8	Uprawy polowe (1)	40	265	248	218	171	36	978
	Uprawy ogrodnicze (2)	1	6	2	1	0	0	10
	Uprawy trwałe (4)	1	3	1	1	0	0	6
	Krowy mleczne (5)	1	13	84	141	49	2	290
	Zwierzęta trawożerne (6)	4	105	56	21	13	0	199
	Trzoda chlewna (71)	0	3	8	10	19	3	43
	Drób (72)	1	1	1	6	4	4	17
	Mieszane (8)	11	144	113	77	35	11	391
RAZEM (€>=4)		59	540	513	475	291	56	1 934

4.3. Udostępnianie danych

4.3.1. Udostępnianie danych z europejskiego FADN

Dane FADN zagregowane w formie wyników standardowych są dostępne w publicznej bazie danych na stronie europejskiego FADN (w języku angielskim, niemieckim lub francuskim).

Użytkownik ma do wyboru dwie możliwości:

1. Stworzenie własnego raportu z danymi według zdefiniowanych przez siebie kryteriów <https://agridata.ec.europa.eu/extensions/FADNPublicDatabase/FADNPublicDatabase.html>.

2. Pobranie gotowego pliku z danymi

https://circabc.europa.eu/ui/group/880bbb5b-abc9-4c4c-9259-5c58867c27f5/library/ec2965e9-dd36-4e13-8ce1-649a3f8b681e?p=1&n=10&sort=modified_DESC.

4.3.2. Udostępnianie danych z Polskiego FADN

IERiGŻ-PIB dysponuje danymi rachunkowymi:

- z gospodarstw rolnych osób fizycznych prowadzących rachunkowość rolną (systematyczne zapisy w ciągu roku obrachunkowego w tzw. Książkach Rachunkowości Rolnej).
- z gospodarstw rolnych prowadzonych przez osoby prawne. Dane te pochodzą z ankiety przeprowadzanej raz w roku.

¹¹ Dane z tych gospodarstw posłużyły do wykonania opracowania.

IERiGŻ-PIB udostępnia tylko dane rachunkowe (tzn. dot. działalności rolniczej i pozarolniczej prowadzonej przez gospodarstwa rolne).

Dane osobowe rolników nie są udostępniane!

Dane rachunkowe udostępniane są w celu dokonywania analiz ekonomicznych gospodarstw rolnych oraz oceny sytuacji w rolnictwie i na rynkach rolnych.

Dane udostępniane są w publikacjach IERiGŻ-PIB i na indywidualny wniosek¹².

Dane w publikacjach IERiGŻ-PIB są zagregowane i prezentowane według standardowych klasyfikacji gospodarstw rolnych stosowanych w UE i Polsce.

IERiGŻ-PIB udostępnia również dane w postaci szeregów czasowych według różnych grupowań, a także z uwzględnieniem zmian metodycznych¹³.

---

¹² Więcej informacji nt. zasad udostępniania danych znaleźć można na stronie www.fadn.pl.

¹³ Pobieranie wyników standardowych w postaci szeregów czasowych możliwe jest ze strony www.fadn.pl.

5. Wyniki Standardowe uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN w 2020 r.

Przedstawione wyniki są reprezentatywne dla pola obserwacji FADN i są średnimi ważonymi dla określonej grupy gospodarstw rolnych.

W przypadku zmiennej: dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego (SE420) zaprezentowano wyniki ze wszystkich gospodarstw rolnych, natomiast w przypadku zmiennej dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (SE430), **tylko** z gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015) (patrz: Tabela 5.1-8 oraz Tabela 5.2-8).

5.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Tabela 5.1-1 Populacja i próba gospodarstw według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna		
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)	(72)	(8)
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw		85 228	45 621	1 235	604	8 669	7 536	1 315	1 070	19 178
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		1 934	978	10	6	290	199	43	17	391

Tabela 5.1-2 Wybrane informacje o produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna		
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)	(72)	(8)
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	49 578,1	42 932,2	.	.	55 245,1	21 326,1	109 970,1	291 139,0	57 873,4
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	1,616	1,416	.	.	1,762	1,544	1,721	4,176	1,901
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	3 635	3 125	.	.	4 113	3 508	3 855	9 367	4 349
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	1,318	1,159	.	.	1,719	1,481	1,421	1,499	1,436
SE016	Czas pracy własnej	godz.	2 975	2 567	.	.	4 019	3 369	3 219	3 614	3 281
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	0,298	0,257	.	.	0,043	0,063	0,300	2,677	0,465
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	661	559	.	.	93	139	636	5 753	1 068
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	41,1	46,3	.	.	29,8	21,8	34,3	46,6	44,2
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	13,8	15,1	.	.	6,1	4,9	6,5	2,5	19,9
SE035	Zboża	ha	20,91	26,56	.	.	6,91	3,22	28,21	29,52	21,43
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	8,64	12,73	.	.	0,82	0,37	3,87	3,64	7,08
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,01	0,01	.	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,13	0,15	.	.	0,00	0,00	0,00	0,49	0,12
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	.	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,17	0,14	.	.	0,00	0,01	0,00	0,11	0,01
SE055	Sady	ha	0,14	0,10	.	.	0,00	0,01	0,00	0,11	0,01
SE071	Uprawy pastwne	ha	10,14	5,51	.	.	21,72	17,92	1,82	10,96	14,25
SE072	Odłogi	ha	0,17	0,20	.	.	0,12	0,14	0,19	0,02	0,17
SE073	Ugory	ha	0,58	0,77	.	.	0,20	0,08	0,22	1,84	0,51
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	1,06	1,24	.	.	0,38	0,26	0,43	1,86	1,34
SE075	Lasy	ha	1,05	0,93	.	.	1,00	1,16	1,47	5,07	1,14
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	15,4	1,1	.	.	33,8	16,1	88,8	187,3	27,7
SE085	Krowy mleczne	LU	3,28	0,06	.	.	21,57	0,56	0,00	0,01	4,48
SE090	Pozostałe bydło	LU	5,40	0,70	.	.	12,04	14,81	0,62	0,23	11,01
SE095	Owce i kozy	LU	0,08	0,00	.	.	0,00	0,31	0,00	0,00	0,24
SE100	Trzoda chlewna	LU	4,06	0,24	.	.	0,08	0,03	88,21	2,24	11,26
SE105	Drób	LU	2,44	0,12	.	.	0,06	0,04	0,00	184,79	0,20
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	64,1	64,1	.	.	55,2	49,3	61,0	52,5	65,4
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	77,9	80,2	.	.	76,0	99,4	67,0	54,0	80,2
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	0,78	0,11	.	.	1,52	0,83	0,27	0,02	1,02
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krówę	6 386	6 008	.	.	5 521	5 243	0	3 500	8 337

Tabela 5.1-3 Wartość produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna	(72)	(8)
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)		
SE131	Produkcja ogółem	zł	222 076	199 422	.	.	210 859	46 786	474 152	1 704 226	260 971
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	kratność	1,13	1,13	.	.	1,41	0,78	1,18	1,21	1,03
SE135	Produkcja roślinna	zł	143 453	192 124	.	.	25 267	11 471	116 748	195 389	135 388
SE136	Produkcja roślinna na 1 ha	zł/ha	3 587	4 260	.	.	858	533	3 443	4 369	3 157
SE140	Zboża	zł	79 625	106 210	.	.	18 791	7 991	95 788	96 101	77 092
SE145	Rośliny białkowe	zł	3 902	5 461	.	.	445	345	2 609	129	3 810
SE146	Uprawy energetyczne	zł	14	27	.	.	0	0	0	0	0
SE150	Ziemniaki	zł	9 480	10 418	.	.	2 920	1 885	1 871	18 741	13 891
SE155	Buraki cukrowe	zł	5 483	8 600	.	.	243	0	2 565	0	3 626
SE160	Rośliny oleiste	zł	28 676	43 333	.	.	1 821	369	13 364	10 976	21 859
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	114	205	.	.	0	0	0	0	20
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	3 576	2 859	.	.	171	0	51	55 909	2 056
SE175	Owoce	zł	1 580	691	.	.	0	19	0	0	62
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	.	.	0	0	0	0	0
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	5 129	6 044	.	.	10	14	-123	615	8 235
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	75 796	3 254	.	.	184 890	32 627	356 321	1 508 828	124 095
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	zł/LU	4 895	2 800	.	.	5 469	2 024	4 011	8 057	4 441
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	-788	-487	.	.	5 148	-2 386	-4 915	-20 860	-2 234
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	27 112	470	.	.	151 659	3 521	0	38	49 427
SE220	Żywiec wołowy	zł	12 378	1 419	.	.	32 052	28 153	1 162	1 047	25 944
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	15 852	722	.	.	293	92	352 702	8 214	43 918
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	102	5	.	.	0	386	0	0	290
SE235	Żywiec drobiowy	zł	14 368	50	.	.	1	-3	0	1 142 105	22
SE240	Jaja	zł	5 204	567	.	.	759	246	0	357 257	1 409
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	26	2	.	.	0	225	0	0	21
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	753	19	.	.	127	6	2 457	167	3 063
SE256	Pozostała produkcja	zł	2 827	4 044	.	.	702	2 688	1 083	8	1 487
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	708	434	.	.	923	389	777	10 086	921
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	12 357	4 177	.	.	15 752	6 283	62 801	69 632	27 118

Tabela 5.1-4 Koszty według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwałe	mleczne	trawożerne	chlewna	(72)	(8)
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)		
SE270	Koszty ogółem	zł	197 385	176 331	.	.	149 600	60 087	402 665	1 410 266	252 972
SE275	Zużycie pośrednie	zł	142 754	123 346	.	.	112 339	37 969	341 097	1 121 912	184 967
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	92 446	72 875	.	.	70 993	18 396	289 016	979 362	121 450
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	zł/ha	1 384	1 569	.	.	748	310	1 441	1 389	1 305
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	10 197	12 865	.	.	4 019	1 644	9 558	14 387	10 286
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	2 109	2 578	.	.	877	400	1 867	1 308	2 400
SE295	Nawozy	zł	27 979	35 991	.	.	13 821	3 598	24 819	25 640	27 392
SE300	Środki ochrony roślin	zł	13 130	18 217	.	.	2 080	511	10 476	21 339	11 095
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	4 040	3 686	.	.	2 107	921	3 988	764	7 216
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	2 401	1 836	.	.	1 448	727	2 704	4 898	2 356
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	12 175	984	.	.	42 046	10 183	1 255	2 268	28 545
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	5 038	719	.	.	14 651	5 831	988	2 055	11 580
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	21 028	962	.	.	466	148	220 465	856 577	27 988
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	4 859	622	.	.	253	57	60 133	66 458	12 145
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	3 894	167	.	.	6 449	1 390	18 455	58 388	8 925
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	2	2	.	.	5	1	0	0	2
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	50 308	50 471	.	.	41 347	19 573	52 081	142 550	63 517
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	13 680	12 212	.	.	15 352	5 892	14 586	54 328	17 855
SE345	Energia	zł	18 951	18 398	.	.	16 011	7 476	23 901	57 433	24 629
SE350	Usługi	zł	10 573	12 485	.	.	4 751	2 579	4 631	9 961	13 128
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	7 105	7 377	.	.	5 232	3 626	8 964	20 827	7 904
SE360	Amortyzacja	zł	30 460	28 365	.	.	31 425	16 768	37 221	194 392	32 076
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	24 170	24 620	.	.	5 836	5 349	24 347	93 961	35 929
SE370	Wynagrodzenia	zł	15 694	13 522	.	.	1 544	2 408	14 937	89 548	28 705
SE375	Czynsze	zł	5 765	7 927	.	.	2 308	1 907	2 836	728	4 704
SE380	Odsetki	zł	2 711	3 172	.	.	1 983	1 035	6 574	3 684	2 520

Tabela 5.1-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna		
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)	(72)	(8)
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	54 174	57 668	.	.	49 485	39 603	42 255	63 275	57 456
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	2 849	4 034	.	.	775	365	1 264	1 659	2 366
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	.	.	0	0	0	0	0
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	.	.	0	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	1 283	1 971	.	.	52	0	460	0	957
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	2 771	269	.	.	10 830	6 526	268	171	4 185
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	0	0	.	.	0	0	0	0	0
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	2 737	266	.	.	10 830	6 352	268	171	4 110
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	34	3	.	.	0	174	0	0	76
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	.	.	0	0	0	0	0
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	3 946	3 528	.	.	2 242	6 514	1 608	7 055	4 567
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)	zł	2 953	2 726	.	.	4 111	3 137	2 730	4 091	2 956
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	780	1 212	.	.	11	253	133	4 033	247
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	7 679	7 466	.	.	6 364	9 903	4 471	15 180	7 771
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	3 273	3 638	.	.	2 440	1 415	3 803	4 056	3 688
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	0	0	.	.	0	0	0	0	0
SE630	Płatności "decoupled"	zł	19 391	22 093	.	.	14 378	10 471	16 517	22 526	20 140
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	19 391	22 093	.	.	14 378	10 471	16 517	22 526	20 140
SE650	Wsparcie specjalne	zł	4 797	2 587	.	.	11 799	7 091	3 001	2 340	6 652
SE699	Pozostałe dopłaty	zł	18 210	20 168	.	.	14 699	10 922	15 932	19 684	19 305

Tabela 5.1-6 Salda dopłat i podatków według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna		
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)	(72)	(8)
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	49 181	52 162	.	.	47 593	36 972	40 626	51 516	51 132
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	54 174	57 668	.	.	49 485	39 603	42 255	63 275	57 456
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	-619	-562	.	.	201	-1 169	586	-22	-1 041
SE390	Podatki	zł	4 374	4 945	.	.	2 093	1 462	2 215	11 737	5 283
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	877	263	.	.	298	1 170	6 167	3 762	2 187
SE406	Raty dotacji inwestycyjnych	zł	1 786	1 169	.	.	1 660	2 189	6 607	4 117	2 864
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	0	0	.	.	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	909	906	.	.	1 362	1 019	441	355	676

Tabela 5.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe (1)	ogrodnicze (2)	trwale (4)	mleczne (5)	trawożerne (6)	chlewna (71)	(72)	(8)
SE131	Produkcja ogółem	zł	222 076	199 422	.	.	210 859	46 786	474 152	1 704 226	260 971
SE275	Zużycie pośrednie	zł	142 754	123 346	.	.	112 339	37 969	341 097	1 121 912	184 967
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	49 181	52 162	.	.	47 593	36 972	40 626	51 516	51 132
SE410	Wartość dodana brutto	zł	128 503	128 237	.	.	146 113	45 788	173 682	633 829	127 135
SE360	Amortyzacja	zł	30 460	28 365	.	.	31 425	16 768	37 221	194 392	32 076
SE415	Wartość dodana netto	zł	98 043	99 873	.	.	114 688	29 020	136 461	439 437	95 059
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	24 170	24 620	.	.	5 836	5 349	24 347	93 961	35 929
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	877	263	.	.	298	1 170	6 167	3 762	2 187
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	74 749	75 515	.	.	109 150	24 841	118 281	349 238	61 318

Tabela 5.1-8 Dochód na osobę według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe (1)	ogrodnicze (2)	trwale (4)	mleczne (5)	trawożerne (6)	chlewna (71)	(72)	(8)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	60 678	70 539	.	.	65 108	18 796	79 304	105 221	50 018
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	47 290	50 580	.	.	63 522	17 214	73 067	294 469	29 126

Tabela 5.1-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe (1)	ogrodnicze (2)	trwale (4)	mleczne (5)	trawożerne (6)	chlewna (71)	(72)	(8)
SE436	Aktywa ogółem	zł	1 223 947	1 265 930	.	.	1 236 161	776 978	1 654 742	2 220 150	1 286 605
SE441	Aktywa trwałe	zł	1 057 853	1 105 369	.	.	1 110 784	697 541	1 428 357	1 759 484	1 063 031
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	700 861	799 839	.	.	629 659	426 449	724 114	756 148	641 390
SE450	Budynki	zł	170 615	132 962	.	.	190 278	140 719	506 532	733 689	218 660
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	164 625	170 971	.	.	195 007	91 671	173 568	268 832	170 343
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	21 752	1 597	.	.	95 841	38 702	24 142	815	32 638
SE465	Aktywa obrotowe	zł	166 094	160 561	.	.	125 377	79 437	226 386	460 666	223 574
SE470	Stado obrotowe	zł	21 580	1 982	.	.	36 169	32 419	87 416	109 516	49 993
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	43 133	43 792	.	.	45 447	22 219	57 500	68 925	49 618
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	101 381	114 787	.	.	43 761	24 799	81 470	282 225	123 964
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	94 832	116 467	.	.	55 736	29 567	146 761	124 513	90 214
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	69 368	88 378	.	.	42 127	22 789	109 368	107 170	56 271
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	25 464	28 088	.	.	13 609	6 777	37 393	17 343	33 943
SE501	Kapitał własny	zł	1 129 115	1 149 463	.	.	1 180 425	747 411	1 507 981	2 095 637	1 196 392

Tabela 5.1-10 Wskaźniki finansowe według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna	(72)	(8)
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)	(72)	(8)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	97	3 570	.	.	6 341	-6 081	49 106	-171 717	-1 146
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	538 440	475 426	.	.	609 295	387 805	917 844	1 578 433	668 315
SE516	Inwestycje brutto	zł	20 523	21 517	.	.	27 059	12 975	68 815	39 106	15 409
SE521	Inwestycje netto	zł	-9 937	-6 848	.	.	-4 366	-3 793	31 595	-155 287	-16 667
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	104 549	103 268	.	.	133 002	43 748	155 775	569 482	92 668
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	75 572	73 143	.	.	102 331	29 084	83 854	481 211	65 470
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	krotność	0,06	0,06	.	.	0,08	0,04	0,05	0,22	0,05

5.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według klas wielkości ekonomicznej (ES6)

Tabela 5.2-1 Populacja i próba gospodarstw według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2 ≤ € < 8	8 ≤ € < 25	25 ≤ € < 50	50 ≤ € < 100	100 ≤ € < 500	€ ≥ 500
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw		85 228	21 945	31 878	14 677	9 529	5 922	1 277
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		1 934	59	540	513	475	291	56

Tabela 5.2-2 Wybrane informacje o produkcji według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	49 578,1	6 423,2	16 434,4	36 698,8	70 058,4	189 661,4	964 265,8
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	1,616	1,141	1,296	1,520	1,755	2,665	12,958
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	3 635	2 498	2 894	3 479	4 060	6 078	28 991
SE015	Nakłady pracy własnej	FWUJ	1,318	1,139	1,278	1,456	1,630	1,549	0,381
SE016	Czas pracy własnej	godz.	2 975	2 495	2 855	3 340	3 785	3 650	834
SE020	Nakłady pracy najmniejszej	AWU	0,298	0,001	0,018	0,064	0,125	1,116	12,577
SE021	Czas pracy najmniejszej	godz.	661	3	39	139	275	2 427	28 156
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	41,1	9,0	17,4	31,4	56,5	147,0	686,5
SE030	Powierzchnia poddzierżawionych użytków rolnych	ha	13,8	0,5	2,9	6,9	18,4	44,3	415,4
SE035	Zboża	ha	20,91	4,83	8,88	15,95	29,08	76,78	334,77
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	8,64	0,36	2,19	4,77	10,79	41,67	187,45
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,01	0,00	0,00	0,00	0,06	0,00	0,00
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,13	0,00	0,07	0,09	0,11	0,74	1,62
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,17	0,07	0,18	0,22	0,18	0,03	1,51
SE055	Sady	ha	0,14	0,07	0,17	0,22	0,17	0,03	0,00
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,03	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	1,51
SE071	Uprawy pastewne	ha	10,14	3,63	5,45	9,80	15,26	23,92	141,07
SE072	Odłogi	ha	0,17	0,11	0,13	0,25	0,31	0,27	0,01
SE073	Ugory	ha	0,58	0,06	0,50	0,26	0,75	2,70	4,45
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	1,06	0,16	0,65	0,53	1,06	3,84	20,05
SE075	Lasy	ha	1,05	1,10	0,85	0,96	0,87	1,09	7,17
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	15,4	1,2	5,3	13,0	24,5	53,3	298,1
SE085	Krowy mleczne	LU	3,28	0,01	0,51	4,01	8,71	9,81	49,57
SE090	Pozostałe bydło	LU	5,40	1,00	3,47	6,45	10,49	13,18	42,96
SE095	Owce i kozy	LU	0,08	0,00	0,14	0,02	0,03	0,00	1,60
SE100	Trzoda chlewna	LU	4,06	0,09	0,93	2,17	4,86	21,33	86,24
SE105	Drób	LU	2,44	0,13	0,12	0,13	0,30	8,77	112,95
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	64,1	55,6	57,7	58,5	63,0	66,1	67,0
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	77,9	103,8	81,0	79,9	74,0	77,9	76,9
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	0,78	0,23	0,65	0,99	1,16	0,85	0,65
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krówę	6 386	4 592	3 995	4 702	5 433	6 447	9 767

Tabela 5.2-3 Wartość produkcji według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE131	Produkcja ogółem	zł	222 076	24 751	58 196	128 168	264 619	896 217	5 340 303
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	krotność	1,13	0,89	1,02	1,17	1,22	1,25	1,05
SE135	Produkcja roślinna	zł	143 453	21 186	42 439	78 695	162 451	604 682	3 230 266
SE136	Produkcja roślinna na 1 ha	zł/ha	3 587	2 385	2 532	2 551	2 931	4 225	4 847
SE140	Zboża	zł	79 625	13 775	25 024	50 057	104 225	329 039	1 574 070
SE145	Rośliny białkowe	zł	3 902	431	1 468	2 989	6 777	17 107	52 105
SE146	Uprawy energetyczne	zł	14	0	0	0	130	0	0
SE150	Ziemniaki	zł	9 480	1 373	4 134	5 976	5 278	31 953	249 644
SE155	Buraki cukrowe	zł	5 483	0	267	1 197	4 293	25 135	196 961
SE160	Rośliny oleiste	zł	28 676	0	3 974	11 825	30 878	150 103	752 343
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	114	0	13	155	34	59	4 980
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	3 576	151	2 104	2 821	5 864	17 785	24 918
SE175	Owoce	zł	1 580	391	2 937	1 152	1 603	50	0
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE195	Uprawy pastewne	zł	5 888	3 480	2 039	1 484	1 804	8 634	211 764
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	5 129	1 585	478	1 039	1 695	24 817	163 481
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	75 796	2 670	14 847	47 671	101 367	283 797	2 022 031
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	zł/LU	4 895	2 185	2 758	3 602	4 142	5 319	6 784
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	-788	-618	597	-172	-2 075	-4 758	-17 367
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	27 112	48	2 590	22 752	59 530	84 004	648 790
SE220	Żywiec wołowy	zł	12 378	1 752	7 540	15 783	23 513	31 907	103 011
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	15 852	285	3 101	7 421	16 082	81 233	393 750
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	102	0	177	5	24	0	2 139
SE235	Żywiec drobiowy	zł	14 368	-16	16	20	1 728	78 303	582 662
SE240	Jaja	zł	5 204	647	1 022	738	719	7 537	261 966
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	26	0	10	116	12	0	47
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	753	-46	392	837	-240	812	29 667
SE256	Pozostała produkcja	zł	2 827	896	910	1 802	800	7 739	88 006
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	708	337	637	789	733	2 374	6
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	12 357	1 323	6 551	11 341	20 306	35 885	190 200

Tabela 5.2-4 Koszty według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE270	Koszty ogółem	zł	197 385	27 864	57 038	109 631	216 537	716 863	5 071 343
SE275	Zużycie pośrednie	zł	142 754	18 254	39 820	78 393	156 265	542 013	3 639 693
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	92 446	6 399	21 551	47 235	104 892	388 272	2 396 117
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	zł/ha	1 384	557	831	954	1 184	1 711	1 947
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	10 197	1 368	3 085	6 464	11 477	42 619	222 500
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	2 109	470	1 264	1 982	3 238	6 502	24 054
SE295	Nawozy	zł	27 979	2 807	7 691	16 374	37 332	119 404	606 714
SE300	Środki ochrony roślin	zł	13 130	640	2 710	5 607	14 538	60 554	343 990
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	4 040	130	447	967	2 292	22 353	124 359
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	2 401	1 181	1 432	1 359	1 603	2 688	3 686
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	12 175	880	4 389	10 787	22 278	28 701	264 611
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	5 038	597	3 319	6 170	10 433	8 850	53 300
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	21 028	458	2 756	5 243	13 488	104 956	679 209
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	4 859	327	1 872	3 240	6 449	19 375	96 750
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	3 894	114	471	1 790	3 483	9 683	154 735
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	2	2	2	2	4	1	0
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	50 308	11 855	18 269	31 158	51 372	153 741	1 243 577
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	13 680	3 508	6 028	10 344	16 613	38 882	279 138
SE345	Energia	zł	18 951	3 983	6 947	12 409	22 507	63 033	420 083
SE350	Usługi	zł	10 573	1 908	2 512	3 780	5 917	31 456	376 696
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	7 105	2 456	2 781	4 625	6 336	20 370	167 660
SE360	Amortyzacja	zł	30 460	9 211	15 079	25 266	44 421	96 565	428 603
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	24 170	399	2 139	5 972	15 852	78 285	1 003 047
SE370	Wynagrodzenia	zł	15 694	40	579	1 957	4 726	45 147	765 246
SE375	Czynsze	zł	5 765	305	1 243	2 513	7 228	20 827	169 136
SE380	Odsetki	zł	2 711	54	317	1 502	3 898	12 311	68 665

Tabela 5.2-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€> 500
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	54 174	12 359	29 229	50 785	79 613	172 021	698 159
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	2 849	216	827	1 684	3 898	12 743	58 275
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	1 283	0	53	321	1 134	6 799	40 602
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	2 771	487	2 130	4 736	6 361	3 820	3 770
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	2 737	487	2 046	4 735	6 341	3 820	3 770
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	34	0	85	2	20	0	0
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	3 946	1 016	2 852	5 192	5 692	9 310	29 378
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)	zł	2 953	1 422	2 678	3 939	4 563	4 640	4 981
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	780	0	1 336	985	479	41	3 637
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	7 679	2 438	6 865	10 116	10 735	13 990	37 996
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	3 273	501	1 268	2 436	4 598	12 361	58 588
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE630	Płatności "decoupled"	zł	19 391	4 323	8 361	15 059	27 179	70 976	306 208
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	19 391	4 323	8 361	15 059	27 179	70 976	306 208
SE650	Wsparcie specjalne	zł	4 797	703	3 180	6 556	10 127	11 123	26 187
SE699	Pozostałe dopłaty	zł	18 210	4 395	9 778	16 754	26 842	58 130	233 322

Tabela 5.2-6 Salda dopłat i podatków według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo male	Male	Średnio-male	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	49 181	10 737	26 742	47 811	75 796	158 559	580 026
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	54 174	12 359	29 229	50 785	79 613	172 021	698 159
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	-619	-828	-1 066	-458	408	383	0
SE390	Podatki	zł	4 374	795	1 421	2 516	4 225	13 844	118 134
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	877	429	-174	180	1 528	4 722	20 126
SE406	Raty dotacji inwestycyjnych	zł	1 786	602	987	1 362	3 088	5 477	20 126
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	909	173	1 161	1 183	1 561	755	0

Tabela 5.2-7 Dochód na gospodarstwo rolne według klas wielkości ekonomicznej¹⁴

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo male	Male	Średnio-male	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE131	Produkcja ogółem	zł	222 076	24 751	58 196	128 168	264 619	896 217	5 340 303
SE275	Zużycie pośrednie	zł	142 754	18 254	39 820	78 393	156 265	542 013	3 639 693
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	49 181	10 737	26 742	47 811	75 796	158 559	580 026
SE410	Wartość dodana brutto	zł	128 503	17 234	45 117	97 586	184 150	512 763	2 280 635
SE360	Amortyzacja	zł	30 460	9 211	15 079	25 266	44 421	96 565	428 603
SE415	Wartość dodana netto	zł	98 043	8 023	30 038	72 320	139 729	416 198	1 852 033
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	24 170	399	2 139	5 972	15 852	78 285	1 003 047
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	877	429	-174	180	1 528	4 722	20 126
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	74 749	8 052	27 725	66 527	125 405	342 636	869 112

Tabela 5.2-8 Dochód na osobę według klas wielkości ekonomicznej¹⁴

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo male	Male	Średnio-male	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	60 678	7 033	23 178	47 569	79 627	156 167	142 929
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	47 290	7 067	21 763	45 664	77 157	194 101	603 212

¹⁴ Uwaga: W przypadku zmiennej dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego (SE420) zaprezentowano wyniki ze wszystkich gospodarstw rolnych, natomiast w przypadku zmiennej dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (SE430), **tylko** z gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015)

Tabela 5.2-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo male	Male	Średnio-male	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE436	Aktywa ogółem	zł	1 223 947	407 872	678 737	1 159 796	1 811 780	4 174 822	11 526 344
SE441	Aktywa trwale	zł	1 057 853	387 454	626 559	1 055 934	1 626 519	3 582 098	7 418 876
SE446	Ziemia, uprawy trwale i kwoty produkcyjne	zł	700 861	269 249	437 700	718 354	1 063 708	2 398 664	3 906 006
SE450	Budynki	zł	170 615	85 744	104 534	158 140	200 124	484 952	1 744 406
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	164 625	30 690	75 517	154 397	314 627	629 540	1 533 156
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	21 752	1 772	8 808	25 043	48 060	68 941	235 308
SE465	Aktywa obrotowe	zł	166 094	20 418	52 178	103 862	185 261	592 724	4 107 467
SE470	Stado obrotowe	zł	21 580	2 375	11 146	22 047	34 032	69 544	291 403
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	43 133	5 507	17 436	38 190	66 524	176 984	592 848
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	101 381	12 536	23 596	43 625	84 705	346 197	3 223 216
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	94 832	3 909	9 812	44 835	119 355	465 168	2 454 271
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	69 368	3 641	7 369	32 201	90 625	358 397	1 675 035
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	25 464	268	2 443	12 634	28 730	106 771	779 236
SE501	Kapitał własny	zł	1 129 115	403 963	668 926	1 114 961	1 692 425	3 709 654	9 072 073

Tabela 5.2-10 Wskaźniki finansowe według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo male	Male	Średnio-male	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	97	-10 751	-7 127	-2 097	23 293	58 252	-50 708
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	538 440	148 547	252 888	455 009	759 702	1 785 866	7 891 017
SE516	Inwestycje brutto	zł	20 523	4 897	4 859	19 081	46 066	107 914	100 798
SE521	Inwestycje netto	zł	-9 937	-4 314	-10 220	-6 185	1 645	11 349	-327 805
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	104 549	18 122	42 176	90 187	167 950	435 038	1 306 384
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	75 572	17 531	35 364	71 673	107 520	297 145	855 717
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	krotność	0,06	0,04	0,05	0,06	0,06	0,07	0,07

Literatura

- [1] Commission Regulation (EC) 1242/2008: of 8 December 2008 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [2] Commission Regulation (EC) 867/2009: of 21 September 2009 amending and correcting Regulation (EC) No 1242/2008 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [3] Commission Regulation (EC) No 868/2008 of 3 September 2008 on the farm return to be used for determining the incomes of agricultural holdings and analysing the business operation of such holdings.
- [4] Commission Regulation (EC) No 781/2009 of 27 August 2009 amending Regulation (EC) No 868/2008 on farm return to be used for determining the incomes of agricultural holdings and analysing the business operation of such holdings.
- [5] Commission Implementing Regulation (EU) 2019/1975 of 31 October 2019 amending Implementing Regulation (EU) 2015/220 laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 1217/2009 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Union.
- [6] Commission Implementing Regulation (EU) 2017/2280 of 11 December 2017 amending Implementing Regulation (EU) 2015/220 laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 1217/2009 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Union.
- [7] Commission Implementing Regulation (EU) 2016/2129 of 5 December 2016 laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 1217/2009 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Union.
- [8] Commission Implementing Regulation (EU) 2015/220 of 3 February 2015 laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 1217/2009 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Union (Official Journal of the European Union, L 46, p. 1-106, 19.2.2015).
- [9] Floriańczyk Z., Osuch D., Bocian M., Cholewa I., Malanowska B.: Plan wyboru próby gospodarstw rolnych Polskiego FADN od roku obrachunkowego 2019. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2018.
- [10] Goraj L., Cholewa I., Osuch D., Płonka R.: Analiza skutków zmian we Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2010.
- [11] https://circabc.europa.eu/ui/group/880bbb5b-abc9-4c4c-9259-5c58867c27f5/library/ae44b1b-8309-44b1-8654-620eb5f4bbe6?p=1&n=10&sort=modified_DESC
- [12] <https://circabc.europa.eu/sd/a/16d411ec-33fe-404b-ab4c-efcfdbbf9935/RICC%20882%20rev9.2%20Definitions%20of%20Variables>
- [13] <https://circabc.europa.eu/sd/a/9f04b725-8f04-435d-be54-a638c872c3b4/RICC%201256%20Rev%207%20update%20Feb%202012.pdf>

- [14] RI/CC 1256 Rev. 7. Farm Return Data Definitions. EUROPEAN COMMISSION. Brussels February 2012.
- [15] RI/CC 882 Rev. 9.1 Definitions of Variables used in FADN standard results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels October 2012.
- [16] RI/CC 882 Rev. 9.2 Definition of Variables used in FADN standard results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels December 2014.
- [17] RI/CC 1500 Rev. 3 Typology Handbook. EUROPEAN COMMISSION. Brussels October 2009.
- [18] RI/CC 1525 The new typology applied to FADN 2007. EUROPEAN COMMISSION. Brussels March 2009.
- [19] RI/CC 1529 The OGA of the holding in FADN. EUROPEAN COMMISSION. Brussels June 2009.
- [20] Regulation No 79/65/EEC of the Council of 15 June 1965 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Economic Community.
- [21] Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 3 poz. 20 z 2001 r. z późniejszymi zmianami).
- [22] Skarżyńska A., Goraj L., Ziętek I.: Metodologia SGM "2002" dla typologii gospodarstw rolnych w Polsce. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2005.
- [23] Ziętek I.: Współczynniki standardowej nadwyżki bezpośredniej „2004” dla typologii gospodarstw rolnych w Polsce. Raport PW nr 88, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2008.
- [24] Bocian M., Cholewa I., Tarasiuk R.: Współczynniki Standardowej Produkcji „2013” dla celów Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2017.
- [25] RI/CC 1750 (ex RI/CC 882) Definitions of Variables used in FADN standard results, EUROPEAN COMMISSION, Brussels, November 2017.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Druk i oprawa: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB